

Johanna Kuronen

SAIMAA STADIUMIN VASTUULLISUUS

Opinnäytetyö

Liiketalouden ammattikorkeakoulututkinto

Hyvinvointiliiketoiminnan johtamisen koulutus

2024

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tutkintonimike	Tradenomi
Tekijä/Tekijät	Johanna Kuronen
Työn nimi	Saimaa Stadiumin vastuullisuus
Toimeksiantaja	Saimaa Stadiumi Oy
Vuosi	2024
Sivut	58 sivua, liitteitä 7 sivua
Työn ohjaaja(t)	Anna-Liisa Immonen

TIIVISTELMÄ

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää toimeksiantajan vastuullisuuden nykytilanne sekä se, mihin vastuullisuuden osa-alueisiin yrityksessä halutaan tulevaisuudessa kiinnittää huomiota. Työn toimeksiantajana toimi Saimaa Stadiumi Oy, joka on hyvinvoinnin monitoimiareena Mikkelissä. Yrityksessä halutaan panostaa vastuullisuuteen, jonka merkitys korostuu nyky maailmassa.

Tässä opinnäytetyössä käsitellään kahta tutkimusongelmaa. Ensimmäinen tutkimusongelma on, millainen vastuullisuuden nykytilanne Saimaa Stadiumilla on omistajien, johdon ja oleellisimpien yhteistyökumppaneiden näkökulmasta. Työstä rajataan pois asiakkaat ja henkilöstö. Toinen tutkimusongelma on, mihin vastuullisuuden osa-alueisiin Saimaa Stadiumilla halutaan tulevaisuudessa panostaa.

Tutkimusongelmien ratkaisemiseen käytettiin kvalitatiivista tutkimusmenetelmää. Aineistonkeruutavoiksi valittiin puolistrukturoitu teemahaastattelu ja dokumenttianalyysi. Haastatteluihin osallistui neljä yhteistyökumppanin ja kolme omistajan edustajaa sekä Saimaa Stadiumin toimitusjohtaja. Dokumenttianalyysiin valikoitui Saimaa Stadiumin kotisivut, strategia ja henkilöstölle tehty vastuullisuuden nykytilan kartoitus.

Tutkimuksessa selvisi, että Saimaa Stadiumilla tehdään vastuullisuuteen liittyviä asioita jo nyt oikein. Energiatehokkuuteen ja uusiutuvan energian käyttöön on panostettu, kun taas jätehuollossa havaittiin kehitystarpeita. Ympäristösertifikaatin hankinta halutaan lähitulevaisuudessa ottaa työn alle. Sidosryhmät ovat yritykselle erittäin tärkeitä, ja etenkin asiakkaiden turvallisuuteen ja hyvinvointiin halutaan kiinnittää jatkossakin erityistä huomiota. Saimaa Stadiumin johto on moninainen.

Lopputuotoksena Saimaa Stadiumille laadittiin Powerpoint-esitys, jonka avulla toimeksiantaja saa kokonaisvaltaisen näkemyksen vastuullisuudestaan sekä toimenpide-ehtotuksia tulevaisuuden tahtotilaan pääsemiseksi. Yhteistyötä voidaan kehittää esimerkiksi alueen oppilaitosten kanssa sekä järjestää sidosryhmille avoimia keskustelutilaisuuksia, joilla toiminnasta saadaan läpinäkyvämpää. Ympäristösertifikaatilla voi olla merkittävä osa vastuullisuusviestinnässä, joka auttaa erottautumaan kilpailijoista.

Asiasanat: kestävä kehitys, olennaisuusanalyysi, vastuullisuus liiketoiminnassa, vastuullisuusohjelma, vastuullisuussuunnitelma, yritysvastuu

Degree title	Bachelor of Business Administration
Author (authors)	Johanna Kuronen
Thesis title	Responsibility of Saimaa Stadiumi
Commissioned by	Saimaa Stadiumi Oy
Time	2024
Pages	58 pages, 7 pages of appendices
Supervisor	Anna-Liisa Immonen

ABSTRACT

The objective of the thesis was to discover the current situation of the commissioner's responsibility and to define the areas of responsibility they wish to attend in the future. The thesis was commissioned by Saimaa Stadiumi Oy, a multi-purpose arena that provides various well-being activities in Mikkeli. The company wishes to invest in responsibility, the importance of which is emphasized at present.

There were two research problems in this thesis. The first problem was to define the current state of responsibility at Saimaa Stadiumi from the perspective of the owners, management, and the most important partners. Customers and personnel were excluded from the thesis. The second problem was to define the aspects of responsibility that Saimaa Stadiumi wishes to invest in the future. A qualitative research method was used to solve the research problems. A semi-structured interview and document analysis were chosen as data collection methods.

As a result of this thesis, it can be stated that the present state of responsibility is satisfactory at Saimaa Stadiumi. For example, investments have been made in energy efficiency and the use of renewable energy. Instead, development needs were identified in waste management. The acquisition of an environmental certificate is the next possible step. Stakeholders are very important, and the well-being and safety of customers in particular are given special attention.

This thesis provides the commissioner a comprehensive view of its responsibility. At the same time proposals for measures were given how to reach the desired state of responsibility in the future. Cooperation can be developed, for example, with significant educational institutions in this region. Open discussion sessions for stakeholders can be organized to make operations more transparent. An environmental certificate can play a significant part in responsibility communication. That helps Saimaa Stadiumi to differentiate itself from its competitors.

Keywords: corporate responsibility, materiality analysis, responsibility in business, responsibility plan, responsibility program, sustainable development

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	YRITYKSEN VASTUULLISUUS.....	8
2.1	Kestävä kehitys.....	8
2.2	Yritysvastuu.....	10
2.3	Ympäristövastuu.....	12
2.4	Sosiaalinen vastuu.....	13
2.5	Taloudellinen vastuu ja hyvä hallintotapa.....	14
2.6	Vastuullisuus liiketoiminnassa.....	16
2.7	Vastuullisuuden hyödyt.....	17
3	VASTUULLISUUSOHJELMA.....	18
3.1	Nykytilanne.....	19
3.2	Olennaisuuskartoitus.....	20
3.3	Sidosryhmäanalyysi.....	22
3.4	Tavoitteiden ja toimenpiteiden asettaminen.....	23
3.5	Jatkuva parantaminen.....	25
4	TOIMEKSIANTAJA.....	27
4.1	Saimaa Stadiumi.....	27
4.2	Toiminnan vertailu teoriatietoon.....	28
5	TUTKIMUSMENETELMÄT JA TUTKIMUSAINEISTO.....	30
5.1	Laadullinen tutkimusmenetelmä.....	30
5.2	Aineistonhankintatavat.....	31
5.3	Aineiston analyysi.....	33
6	TUTKIMUKSEN TULOKSET.....	35
6.1	Teemahaastattelujen tulokset.....	36
6.1.1	Vastuullisuuden nykytila.....	36
6.1.2	Tulevaisuuden tahtotila.....	40
6.2	Dokumenttianalyysin tulokset.....	43

7	JOHTOPÄÄTÖKSET	45
7.1	Työn johtopäätökset	46
7.2	Tutkimuksen luotettavuus	50
8	LOPUKSI	52
	LÄHTEET	55

LIITTEET

Liite 1. Tietosuojaseloste

Liite 2. Haastattelurunko yhteistyökumppaneille

Liite 3. Haastattelurunko omistajille ja johdolle

1 JOHDANTO

Yritysten vastuullisuus on tullut merkityksellisemmäksi viime vuosien aikana, ja nykypäivän kuluttajat ovat entistä tietoisempia siitä, millaisia tuotteita ja palveluita he haluavat käyttää. Uskon, että vastuullisuuden merkitys korostuu entisestään lähivuosina, ja siksi koen, että teeman käsittely on oleellisessa osassa nykyajan yrityksissä ja sen tulisi myös olla huomioituna näkyvästi liiketoiminnassa. Vastuullisuuden tiedostaminen tulee varmasti olemaan lähivuosina yrityksissä iso kilpailuetu.

Opinnäytetyön toimeksiantajana toimii Saimaa Stadiumi Oy, joka on vuonna 2018 avattu hyvinvoinnin monitoimiareena Mikkelissä. Kyseessä on yhteiskunnallinen yritys, jonka omistaa Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu, Mikkelin kaupunki ja Suomen Nuoriso-opisto. (Kuuluvainen 2023.) Saimaa Stadiumilla on kiinnitetty huomiota siihen tosiasiaan, että vastuullisuuden tärkeys kasvaa nykymaailmassa koko ajan.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on selvittää Saimaa Stadiumin vastuullisuuden nykytilanne sekä selvittää, mihin vastuullisuuden osa-alueisiin Saimaa Stadiumilla halutaan tulevaisuudessa kiinnittää huomiota. Vastuullisuuden merkityksen korostuessa Saimaa Stadiumilla halutaan perehtyä vastuullisuustyöhön ja huomioida vastuullisuusasioita omassa toiminnassa. Opinnäytetyössä on kaksi tutkimusongelmaa.

- Ensimmäinen tutkimusongelma on, millainen vastuullisuuden nykytilanne Saimaa Stadiumilla on omistajien, johdon ja oleellisimpien yhteistyökumppaneiden näkökulmasta.
- Toisena tutkimusongelmana on, mihin vastuullisuuden osa-alueisiin Saimaa Stadiumilla halutaan tulevaisuudessa panostaa.

Tämä työ tulee antamaan toimeksiantajalle kokonaisvaltaisen näkemyksen siitä, millainen Saimaa Stadiumin vastuullisuuden nykytilanne on tiettyjen sidosryhmien eli yhteistyökumppaneiden, johdon ja omistajien näkökulmasta sekä millaista vastuullisuutta tulevaisuudessa halutaan tavoitella. Opinnäytetyöstä ulkopuolelle jätettävä sidosryhmä on asiakkaat. Asiakkaiden merkitys ja näkökulma toimeksiantajan toiminnalle on hyvin tärkeä, mutta asiakkaat ovat

hyvin laaja sidosryhmä, ja siksi sen tutkiminen laajentaisi opinnäytettä huomattavasti. Opinnäytetyön sisältöä määriteltessä päädyttiin keskittymään muihin sidosryhmiin, joita tutkimalla saadaan jo melko kokonaisvaltainen kuva vastuullisuuden nykytilasta. Ennen opinnäytetyötä on kartoitettu ja analysoitu henkilöstön näkemystä tämän hetken vastuullisuudesta. Muita tutkimuksia Saimaa Stadiumin vastuullisuudesta ei ole tehty.

Työn lopputuloksena laaditaan kirjallinen raportti, jonka avulla Saimaa Stadiumi saa kokonaisvaltaisen kuvan siitä, miten vastuullisuus tällä hetkellä siellä koetaan sekä millainen vastuullisuuskuvan halutaan olevan. Tämän lisäksi toimeksiantajalle annetaan toimenpide-ehdotuksia, joiden avulla he voivat lähteä kohti tulevaisuuden tahtotilaa.

Opinnäytetyö on tapaustutkimus. Tämä tutkimuksellinen lähestymistapa sopii työn tarkoitukseen, koska sen tarkoitus on pyrkiä mahdollisimman tarkasti ja kokonaisvaltaisesti ymmärtämään Saimaa Stadiumin vastuullisuutta. Empiirisen aineiston keräämiseen käytetään laadullista tutkimusmenetelmää. Tarkoitus on kartoittaa vastuullisuuden nykytilaa oleellisimpien Saimaa Stadiumilla sijaitsevien yhteistyökumppaneiden, omistajien ja johdon näkökulmasta eli luoda ymmärrys siitä, mikä vastuullisuuden tilanne tällä hetkellä on ja millainen käsitys vastuullisuudesta edellä mainituilla sidosryhmillä on. Tähän tarkoitukseen sopiva tutkimusaineiston keruutapa on haastattelu. Haastattelujen avulla pyritään johdolta ja omistajilta selvittämään myös, millaiseksi Saimaa Stadiumi haluaa vastuullisuuden tulevaisuudessa kehittää.

Opinnäytetyössä toteutetaan teemahaastatteluja omistajien edustajille sekä oleellisimmille yhteistyökumppaneille. Haastatteluiden tavoitteena on saada syvällistä tietoa Saimaa Stadiumin vastuullisuuden nykytilanteesta. Samalla haastatteluista pystyy tunnustelemaan ajatuksia vastuullisuuden ihannetilanteesta sekä pohtimaan, millaisia tavoitteita yrityksellä voisi olla vastuullisuuden suhteen. Haastatteluiden aikana saatuihin vastauksiin on helppo esittää tarkentavia kysymyksiä tai pyytää selvennystä epäselvään asiaan, jos se koetaan tarpeelliseksi. Haastatteluiden avulla pyritään saamaan tietoa vastuullisuuden nykytilasta sekä siitä, miten vastuullisuutta saataisiin lisättyä toimintaan.

Tämän työn teoriaosuudessa käsitellään vastuullisuutta. Keskeisiä käsitteitä opinnäytetyössä ovat myös vastuullisuudessa oleelliset ja usein käytetyt käsitteet: yritysvastuu, ympäristövastuu, sosiaalinen vastuu, taloudellinen vastuu, kestävä kehitys, vastuullisuus liiketoiminnassa, vastuullisuusohjelma, vastuullisuussuunnitelma ja olennaisuusanalyysi.

2 YRITYKSEN VASTUULLISUUS

Vastuullisuus on laaja kokonaisuus ja sen tulkinta sekä näkökulmat muuttuvat jatkuvasti, samalla tavalla, kuin yhteiskuntamme ja toimintaympäristömmekin muuttuu. Vastuullisuuden merkitys on viime vuosina noussut ja nousee edelleen, ja tähän teemaan liittyvistä asioista keskustellaan jatkuvasti. (Hellström & Parkkonen 2022, 4, 6.) Kurittu ja Rankinen (2023, 24) esittävät, että vastuullisuus on saanut alkunsa ympäristöön liittyvistä huolista, ja myöhemmin mukaan tulivat sosiaaliseen ja taloudelliseen vastuuseen liittyvät asiat. Nykyään vastuullisuus voidaankin määritellä toiminnan aiheuttamien vaikutuksien vastuun kantamiseksi (Kurittu & Rankinen 2023, 31). Yksinkertaisimmillaan se on sitä, että yritys huomioi ympäristön, ihmisen ja koko yhteiskuntaan liittyviä asioita (Kuivalainen ym. s.a.).

Vastuullisuuteen liittyvät käsitteet voivat painottua eri tavoin, joten niiden sisältö ja merkitys kannattaa avata mahdollisimman tarkasti (Liappis ym. 2019, 6). Kestävä kehitys ja yritysvastuu ovat käsitteitä, joiden avulla voidaan kuvata yritysten vastuuta yhteiskunnasta. Yritysten kannattaa pohtia ja päättää, mitä termiä se haluaa omassa vastuullisuustyössään käyttää. Tällöin vastuullisuusviestinnästä tulee helpompaa, ja perustelut termin taustalta löytyvät helpommin niin johdolle kuin muullekin henkilöstölle. (Juutinen 2016, 24–25.)

2.1 Kestävä kehitys

Kestävällä kehityksellä tarkoitetaan ihmisten hyvinvointia niissä puitteissa, mitä maapallo pystyy kantamaan (Kestavakehitys.fi s.a.). Siinä pyritään mukauttamaan ihmisen toiminta maapallon luonnonvarojen ja luonnon kestävyyn raameihin. Kestävä kehitys on kehitystä, joka edistää hyvinvointia nykyisille ja tuleville sukupolville sekä turvaa hyvät mahdollisuudet elää. (Suomen YK-liitto s.a.)

Vuoden 2016 alussa voimaan tulleen Agenda 2030 -ohjelman eli kestävän kehityksen tavoitteet tavoittelevat ympäristön, talouden ja ihmisen tasavertaista huomioimista sekä pyrkivät poistamaan äärimmäistä köyhyyttä (Suomen YK-liitto s.a.). Ohjelman avulla tavoitellaan myös yleistä rauhaa. Agenda 2030 -ohjelmaan kuuluu huomioitavia asioita, joita maailmassa tulisi laittaa kuntoon, että ylipäänsä voidaan selvitä tulevaan. Kuvan 1 mukaisesti tavoiteohjelmassa on mukana 17 tavoitetta. (United Nations s.a.) Näitä tavoitteita tulee kaikkien valtioiden noudattaa (Kurittu & Rankinen 2023, 30).

Kuva 1. Kestävän kehityksen tavoitteet (Ulkoministeriö s.a.)

Kestävä kehitys voidaan jakaa kolmeen osioon eli ekologiseen, taloudelliseen ja sosiaalis-kulttuuriseen. Ekologisuuden kannalta on tärkeää säilyttää luonnon monimuotoisuus, ja ihmisen toiminnan on oltava sopusoinnussa luonnon kestokykyyn. On toimittava luonnon ehdoilla ja pyrittävä estämään ympäristön tilan heikkeneminen. Taloudellisesta näkökulmasta on tuettava tasapainoista kasvua, mutta kuitenkin niin, että se ei perustu velkaantumiseen tai varantojen hävittämiseen. Kun talous on kestävällä perustalla, on helpompi reagoida kohdattuihin haasteisiin, kuten esimerkiksi kasvaviin terveys- ja sosiaaliturvameinonihin, jotka johtuvat väestön ikääntymisestä. Sosiaaliskulttuurinen kestävyys taas tarkoittaa sitä, että pyritään takaamaan hyvinvoinnin edellytykset nyt ja tulevaisuudessa. Haasteita sosiaalisessa kestävyudessa ovat muun muassa

sukupuolten välinen tasa-arvo, köyhyys sekä jatkuva väestönkasvu. (Ympäristöministeriö s.a.)

Kolmeen ulottuvuuteen jaosta huolimatta tulisi huomioida, että näiden osioiden välinen tasapaino on kunnossa. Jokainen siirto vaikuttaa kaikkiin osioihin, ja yhden tavoitteen saavuttamiseksi toimiminen voi auttaa saavuttamaan muut tavoitteet. (Kestavakehitys s.a.)

2.2 Yritysvastuu

Kun puhutaan yritysvastuusta, voidaan sanoa yrityksen toteuttavan toiminnassaan kestävästä kehitystä samalla, kun lainsäädännön vaatimukset toteutuvat. Yritysvastuulla tarkoitetaan liiketoiminnan vastuullisuutta. Sen yhtenä oleellisena tehtävänä on taata liiketoiminnan jatkuvuus. (Juutinen 2016, 24, 26, 28, 40.) Kannattavan liiketoiminnan tavoittelun lisäksi yrityksen on huolehdittava, että sen toiminta hyödyttää kaikkia sen sidosryhmiä (Businesscredit 2021).

Yritysvastuuta voidaan tarkastella eri näkökulmista, ja siihen liittyvät vaikutukset voivat olla joko yrityksen toiminnasta suoraan johtuvia tai välillisiä. Ne voivat olla joko paikallisia tai maailmanlaajuisia, ja niitä voidaan myös tarkastella joko pelkästään yrityksen näkökulmasta tai laajentaa näkökulmaa yrityksen ulkopuolelle. (Niskala ym. 2013, 24.) Eri näkökulmista tilanteen tarkasteleminen auttaa yrityksiä reagoimaan paremmin ympäristössä tapahtuviin muutoksiin. Näillä muutoksilla saattaa olla vaikutusta liiketoiminnan toimivuuteen. (Juutinen 2016, 29.)

Sidosryhmänäkökulma on yhteinen kaikille yrityksille. Yritysten vastuullisuus kohdistuu kaikkiin sidosryhmiin, kuten omistajiin, rahoittajiin, asiakkaisiin ja henkilöstöön. Sidosryhmien odotusten huomioiminen on keskeistä yritysvastuun toteutumisen arvioinnissa. Yritys pyrkii löytämään oikean suhteen ja tasapainon eri sidosryhmien odotusten välille. Yritysvastuuta voidaan tarkastella myös eri toimialoittain. Monilla toimialoilla on omat tyypilliset kysymyksensä, joihin tulisi joka toimialalla panostaa eri tavalla kuin toisella. (Juutinen 2016, 30.)

Yleismaailmalliset periaatteet ovat kaikille yrityksille yhteisiä ja yritysvastuuta kantavat yritykset sitoutuvat kunnioittamaan näitä oikeuksia riippumatta sijainnista tai toimintaympäristöstä. Näihin voidaan lukea mukaan esimerkiksi ihmisoikeudet sekä työelämän perusoikeudet. Tämän lisäksi yritysvastuusta puhuttaessa nousevat esiin yhteiskuntasidonnaiset tekijät eli esimerkiksi erilainen lainsäädäntö ja tavat eri maiden ja kulttuurien välillä. (Juutinen 2016, 30–31.)

Kuvassa 2 on nähtävissä perinteinen tapa kuvata yritysvastuu talona. Sen seinät koostuvat taloudellisesta vastuusta, ympäristövastuusta ja sosiaalisesta vastuusta. (Niskala ym. 2013, 17–18.) Yrityksen toimiala määrittää, miten yrityksen resursseja kannattaa kohdistaa näiden osa-alueiden kesken. Joka tapauksessa yrityksen tulee kantaa vastuunsa kaikilla näillä osa-alueilla. (Businesscredit 2021.)

Kuva 2. Yritysvastuun rakenne (Liappis ym. 2019)

Nämä kolme tekijää rakentuvat yrityksen arvoista, yrityskulttuurista, toimintatavoista sekä päätöksenteosta muodostuvan perustan päälle. Vastuullisuudetaan yritys viestii eri viestintäkanavien kautta omille sidosryhmilleen. Viestintä kuvaa talon kattoa. (Liappis ym. 2019, 8.)

2.3 Ympäristövastuu

Ympäristövastuulla tarkoitetaan yrityksen ilmastonmuutoksen vastaista toimintaa sekä luonnon pilaantumisen estämistä ja sen monimuotoisuuden turvaamista. Yritykset ovat tehneet ympäristötoiminnastaan kilpailutekijän ottamalla huomioon ympäristövaikutukset kaikilla toimintansa osa-alueilla ja tekemällä konkreettisia toimia niiden vähentämiseksi. (Businesscredit 2021.) Viime vuosien aikana on maailmalla kiinnitetty paljon huomioita tekoihin, joiden avulla saataisiin ilmastonmuutosta hillittyä. Nykypäivän yritysten odotetaan olevan hereillä omien toimiensa vaikutuksesta. (Kurittu & Rankinen 2023, 227.)

Ympäristövastuu vaatii jatkuvaa huomioimista. Teot, joita ympäristövastuuseen liittyy, ovat usein konkreettisimpia verrattuna sosiaaliseen ja taloudelliseen vastuuseen. (Businesscredit 2021.) Ympäristövastuu voi olla hyvin erilaista eri yrityksissä, ja usein yrityksen johdon ja omistajien omat moraaliset periaatteet ja arvokäsitykset voivat vaikuttaa ympäristövastuuseen. Ympäristövastuu koskee koko elinkaarta niin tuotteen kuin palvelunkin kohdalla. Aina näitä ei pysty helposti toteamaan, vaan vaikutuksien todentamiseen saatetaan tarvita paljon selvityksiä ja tutkimuksia. (Liappis ym. 2019, 99, 110.)

Tähän osa-alueeseen kuuluvia yleisiä painopisteitä ovat esimerkiksi energian käytön vähentäminen ja uusiutuvan energian lisääminen, ympäristöystävällisyyden huomioiminen materiaalien ja raaka-aineiden valinnassa, jätteiden käsittely ja kierrätys sekä kiertotalouden edistäminen. Yritykset ovat velvollisia noudattamaan lainsäädäntöä, joka koskee esimerkiksi tuotesuunnittelua, pakkauksia ja tuotemerkintöjä. (Vastuullisuusvalmennus.fi 2023.) Energiaa tarvitaan muun muassa liikkumiseen, tiedonsiirtoon, lämmitykseen, jäähdytykseen ja valaistukseen. Päästöjä ja samalla ympäristövaikutuksia syntyy kaikessa liiketoiminnassa. Kaikilla toimialoilla energiaa tarvitaan ja alasta riippumatta on hyvä tavoitella energiankulutuksen vähentämistä sekä uusiutuvan energian lisäämistä. Huomioitavaa kuitenkin on, että aina uusiutuva ei tarkoita ympäristön kannalta kestävää vaan toiminnassa tulee huomioida energian tuottamisen kokonaisvaikutukset. (Liappis ym. 2019, 100–101, 103, 105.)

2.4 Sosiaalinen vastuu

Sosiaalinen vastuu on hyvin laaja kokonaisuus ja monesti se on kaikkein vaikein osa-alue määrittää. Se tarkoittaa yritystoiminnan vaikutuksia yritykseen vaikuttavia ihmisiä kohtaan sekä sitä, miten näitä ihmisiä kohdellaan. Ihmisiä tarvitaan yritystoimintaan. (Liappis ym. 2019, 128.) Yritys on vastuussa omasta henkilöstöstään, asiakkaistaan sekä muista ihmissuhteistaan, joita sillä on. Sosiaalisesti vastuullinen yritys on suosittu työnantaja, tuotteiden ja palveluiden tarjoaja sekä haluttu yhteistyökumppani. (Vastuullisuusvalmennus.fi 2023.)

Henkilöstö on yksi tärkeimmistä sidosryhmistä kaikissa yrityksissä. Heidän osaamiseensa ja jatkuvaan kouluttamiseen tulee panostaa. (Businesscredit 2021.) Henkilöstöä tulee huomioida ja arvostaa mahdollisimman tasa-arvoisesti, ja työkuultuurin ja työskentelyilmapiirin tulee olla hyvää, että työssä viihdytään. Työyhteisöt ovat entistä monimuotoisempia, joka mahdollistaa erilaiset näkökulmat ja ajattelumallit. Moninaisuudella tarkoitetaan paitsi eri kulttuureista tulevia ja eri kieliä puhuvia, myös eri sukupuolta olevia ja eri ammatillisia taustoja omaavia. (Liappis ym. 2019, 133.)

Kiusaaminen ja häirintä sekä kaikenlainen epäasiallinen käytös on saatava työpaikoilta pois. Henkilöstön pitää voida kokonaisvaltaisesti hyvin työssään ja heidän työkykynsä tulee olla mahdollisimman hyvä. Heidän jaksamiseensa tulee kiinnittää huomiota. Myös muut ihmisoikeuksiin liittyvät asiat, kuten pakko-työn ja lapsityön kieltäminen tai työelämän ja perhe-elämän yhdistäminen, korostuvat yritysten vastuullisuudessa koko ajan ja tämä pitää huomioida ihmisten johtamisessa. Työn tulee olla kaikin puolin turvallista eikä omassa työssä ole syytä pelätä. (Liappis ym. 2019, 128–129, 131–132, 137.)

Ihmisoikeuksiin katsotaan kuuluvaksi myös elämiseen riittävä palkka, jota monesti saatetaan pitää itsestäänselvyytenä. Monella alalla ei kuitenkaan ole täysin selvää, että työstä saisi riittävää palkkaa tai noudatettaisiin muutoin työaikaa tai -turvallisuuteen liittyviä sääntöjä. (Kurittu & Rankinen 2023, 249.)

Viime vuosina työn kuvaan on tullut paljon muutoksia teknologian vuoksi. Vaikka koneet korvaavatkin joitain ihmisten tekemiä töitä, on ihmisillä merkittävä tehtävä esimerkiksi palveluiden parissa. Teknologian myötä iso osa palveluita on siirtynyt sähköiseen muotoon esimerkiksi verkkokauppoihin tai itsepalveluihin, jolloin henkilökohtaista palvelua ei niinkään paljoa ole enää saatavilla. (Liappis ym. 2019, 129–130.)

Yksi tärkeä osa-alue sosiaalisessa vastuussa on asiakkaat ja heidän turvallisuutensa. Kun heidän hyvinvointinsa ja heille annettu asiakaspalvelu on huomioitu mahdollisimman hyvin, he varmasti palaavat yrityksen asiakkaiksi yhä uudelleen. (Liappis ym. 2019, 135.) Yritykset ovat vastuussa siitä, että tuotteet ja palvelut ovat turvallisia käyttäjilleen, ja kuluttajat saavat oikeaa tietoa esimerkiksi raaka-aineista tai tuotantotavoista (Vastuullisuusvalmennus.fi 2023, 7). Turvallisuus pitää huomioida sekä fyysisenä, eli että käyttäjä ei loukkaa itseään käyttämällä tuotetta tai palvelua, että psyykkisenä, eli että tuotteen tai palvelun avulla ei pystytä häiritsemään tai vakoilemaan käyttäjää, ja myös tietoturvasena, eli että käyttäjän henkilökohtaiset tai arkaluontoiset tiedot eivät päädy muille (Kurittu & Rankinen 2023, 264).

2.5 Taloudellinen vastuu ja hyvä hallintotapa

Taloudellinen vastuu tarkoittaa sitä, että yritykset huolehtivat liiketoimintansa kannattavuudesta ja kilpailukyvystä tavalla, joka hyödyttää sekä omistajia että muita sidosryhmiä. Se on hyvän hallintotavan perusta, ja sillä on yhteys yrityksen taloudelliseen menestykseen, imagoon ja brändiin. (Vastuullisuusvalmennus.fi 2023, 8.) Hyvä ja vastuullinen hallinto on tärkeää kaikille yrityksille, riippumatta toimialasta tai koosta (Kurittu & Rankinen 2023, 174).

Hyvällä hallinnolla tarkoitetaan sitä, miten yritys hallitsee itseään ja omaa toimintaansa sääntöjen ja lakien mukaisesti. Se auttaa tunnistamaan ja hallitsemaan ennakolta asioita, jotka voivat hoitamattomina johtaa yrityksen vaikeuksiin. Se voidaan siis nähdä myös erinomaisena riskinhallinnan keinona. Tähän osa-alueeseen kuuluu myös johdon monimuotoisuus ja riippumattomuus, korruption ja harmaan talouden torjunta, eettiset toimintaperiaatteet sekä palkit-

semisjärjestelmien valinta. (Kurittu & Rankinen 2023, 172–173, 192.) Eikä paikallisuutta tai kotimaisuutta voida nykypäivän vastuullisuudessa unohtaa (Kuivalainen ym. s.a.).

Hallituksen tulee olla riippumatonta ja moninaista. Moninainen johto tuo keskusteluihin eri näkökulmia sekä näyttäytyy sidosryhmille positiivisesti. Moninaisuutta voidaan arvioida sukupuolen, iän, kansainvälisen taustan, koulustaustan ja ammatillisen osaamisen perusteella. Riippumattomuudella taas tarkoitetaan sitä, että päätöksenteon taustalla on yhtiön etu. Päätöksentekoon ei vaikuta hallituksen muut sitoumukset tai eturistiriidat. Taloudellinen vastuu sisältää yrityksen toiminnan vaikutusten arvioinnin sen sidosryhmien ja yhteiskunnan näkökulmasta. (Liappis ym. 2019, 73, 75.)

Hyvään hallintotapaan sisältyy oikeudenmukaiset palkitsemisjärjestelmät ja johdon palkkiot. Palkitsemisella saadaan toimintaa ohjattua tiettyyn suuntaan. Monesti palkitseminen hoidetaan tuloksen perusteella, mutta entistä enemmän halutaan palkita myös siitä, miten tulos saavutetaan, kuten asiakastyytyväisyydestä, henkilöstön hyvinvoinnista, hiilijalanjäljen pienentämisestä tai työntekijöiden terveellisistä elämäntavoista. Vastuullinen palkitseminen antaa signaalia yrityksen arvoista ja tavoitteista. Tärkeä rooli on myös oikeudenmukaisella palkanmaksulla. Samasta työstä on maksettava sama palkka. (Liappis ym. 2019, 77–79.)

Taloudellinen kannattavuus on perusta, jolle kestävä liiketoiminta rakentuu (Vastuullisuusvalmennus.fi 2023, 8). Taloudellisen vastuun mukaisesti pyritään pitkän aikavälin tavoitteena pitämään toiminta kannattavana sekä kasvattamaan yhtiön arvoa. Tällöin yritystoiminnan jatkuvuus voidaan varmistaa, työntekijöille maksaa palkat sekä hoitaa muut kiinteät ja muuttuvat kulut. (Liappis ym. 2019, 72, 74). Taloudellinen vastuu ei siis rajoitu pelkästään tuloksentekoon, vaan se koskee kaikkia yrityksen rahaliikenteeseen liittyviä toimia (Businesscredit 2021).

2.6 Vastuullisuus liiketoiminnassa

Vastuullinen liiketoiminta tarkoittaa, että yritykset kehittävät toimintaansa yhdessä sidosryhmiensä kanssa niin, että taloudelliset, ympäristölliset ja sosiaaliset tekijät toimivat tasapainossa. Kukin yritys tekee itse omat päätöksensä arvojen ja tavoitteidensa perusteella eli arvioi sen, mitkä asiat yritys kokee tärkeäksi sekä miten se lähtee niitä tavoittelemaan. (Viitala & Jylhä 2013, 293.) Jokainen yritys voi siis itse määrittää, mitä vastuullisuus heille tarkoittaa (Kurittu & Rankinen 2023, 28).

Huolimatta siitä, että yritysjohtajat näkevät kestävyuden ja vastuullisuuden olennaisena tekijänä yrityksen menestykselle, ei vielä ole täysin selvää, miten näistä saadaan olennainen osa yrityksen strategista päätöksentekoa. Yritykset, jotka eivät ole täysin omaksuneet näitä asioita pitkän aikavälin tavoitteiksi, löytävät tapoja sisällyttää vastuullisuuteen tähtäviä käytäntöjä jokapäiväisiin yrityksen valintoihin. (Brockett & Rezaee 2012, 10.)

Vastuullisella liiketoiminnalla yritys pyrkii lisäämään positiivista vaikutusta yhteiskuntaan sekä vähentämään negatiivisia vaikutuksia ihmisiin ja ympäristöön. Puhutaan siitä toiminnasta, mitä yritys tekee vapaaehtoisesti yhteiskunnan hyväksi kaikkien pakollisten ja lakisääteisten vastuiden jälkeen. (Viitala & Jylhä 2013, 293.) Nykyään yritysten toimintaan vaikuttavat ja sitä ohjaavat entistä tarkemmin vastuullisuuteen liittyvät velvoitteet ja lainsäädäntö (Kurittu & Rankinen 2023, 28).

Yritysten tavoitteena on tuottaa tuotteita ja palveluita ihmisten hyvinvoinnin kasvattamiseksi. Sitä mukaa, kun taloudellinen hyvinvointi on kasvanut, on pyritty huomioimaan enemmän sitä, millä edellytyksillä ja millä arvoilla hyvinvointia tuotetaan. Entistä enemmän merkitystä ovat nostamassa ympäristö sekä ihmisten henkinen ja sosiaalinen hyvinvointi. (Viitala & Jylhä 2013, 293.)

Huomioitavaa on, että yritys vastuun tuominen yritystoimintaan ei tapahdu hetkessä, eikä positiivisia tuloksia välttämättä nähdä kovin lyhyellä aikavälillä. Vastuullisuus on pitkäjänteistä toimintaa ja voi olla lopulta yritykselle tärkeä kilpailuetu. Nykyään kuluttajat tekevät valintojaan entistä tietoisemmin ja kiinnit-

tävät entistä enemmän huomiota yrityksen toimintaan ja arvoihin. (Businesscredit 2021.) Viime vuosina sosiaalisen median vaikutus on tullut isoksi osaksi vastuullista toimintaa. Sen kautta kuluttajat pystyvät vaatimaan yrityksiltä vastuullisuutta sekä vaikuttamaan yrityksiensä toimintaan. (Viitala & Jylhä 2013, 293.)

2.7 Vastuullisuuden hyödyt

Vastuullisuus ja yritysvastuu on muuttumassa keskeiseksi tekijäksi osana kestäväää ja kannattavaa liiketoimintaa. Sillä on katsottu olevan useita hyötyjä yritykselle. (Liappis ym. 2019, 25.) Vastuullisuuden avulla yritys voi parantaa taloudellista menestystään, sillä se monesti lisää luottamusta ja houkuttelevuutta työntekijöille, asiakkaille ja sijoittajille. Yritysvastuu voi myös edistää yhteiskunnallisuutta vaikuttamalla ympäristöön ja yhteiskuntaan. (Koipijärvi & Kuvaja 2020, 54.)

Kuritun ja Rankisen (2023, 45) mukaan vastuullisesti toimivat yritykset ovat monesti paremmin johdettuja. Ne ovat sitoutuneet kestäväään kehitykseen ja vastuulliseen liiketoimintaan. Tämä edellyttää vahvaa johtamista ja sitoutumista kaikilla tasoilla. Vastuullisesti toimivat yritykset ovat todennäköisimmin tehokkaampia resurssien, kuten energian tai materiaalin, käyttäjiä. Ne ovat tietoisia ympäristövaikutuksistaan ja pyrkivät vähentämään niitä. (Kurittu & Rankinen 2023, 45.) Toiminta tehostuu ja turhat kulut karsiutuvat, kun yritys tavoittelee vastuullisuutta (Tynkkynen & Berninger 2017, 38).

Vastuulliset yritykset pyrkivät myös kiinnittämään huomiota työntekijöidensä osaamisen ja kykyjen kehittämiseen, joka johtaa monesti parempaan työilmapiiriin ja tuottavampiin tuloksiin (Kurittu & Rankinen 2023, 45). Poissaolojen määrä pienenee ja työntekijöiden vaihtuvuus vähenee, kun työtyytyväisyys ja työhyvinvointi kasvaa. Työnantajaan halutaan sitoutua enemmän, kun omassa työssä pystytään tekemään ja vaikuttamaan yhteiskuntaan vaikuttaviin ja merkityksellisiin asioihin. (Tynkkynen & Berninger 2017, 38.)

Yrityksen vastuullinen toiminta houkuttelee myös sijoittajia. Monelle ratkaiseva tekijä voi olla se, miten yritys vaikuttaa toiminnallaan ympäristöön, ihmisiin ja

yhteiskuntaan. Vastuullisuuden suhteen halutaan läpinäkyvyyttä. Sama koskee myös asiakkaita. Mieluusti halutaan valita se yritys, joka toimii vastuullisesti. Vastuullisuuden avulla pystytään omalla toiminnalla erottautumaan kilpailijoista. (Tynkkynen & Berninger 2017, 45–46.)

Monesti asiakkaat ovat valmiita maksamaan lisähintaa niistä tuotteista tai palveluista, jotka tukevat vastuullisia toimintatapoja (Brockett & Rezaee 2012, 10). Vastuullisuuteen huomion kiinnittäminen monesti parantaa yrityksen mainetta ja lisää asiakkaan luottamusta yritykseen. Yritys voi osoittaa asiakkaalleen oman kiinnostuksensa hyvään hallintotapaan, ympäristöasioihin, sosiaaliseen vastuuseen ja ihmisoikeuksiin vastuullisuuden avulla. (Haapanen 2023.)

Näiden lisäksi yritysvastuun avulla pystytään parantamaan riskienhallintaa. Yritystoiminnan vaikutuksia ja riskejä arvioidaan sen sidosryhmien, ympäristön ja yhteiskunnan näkökulmasta, joille voi aiheutua vahinkoa. (Liappis ym. 2019, 26.) Riskienhallinnassa pyritään tunnistamaan oleelliset riskit, jotka vaarantavat tavoitteisiin pääsemistä sekä pohditaan todennäköisyys jokaisen riskin toteutumiselle. Tarkoitus on analysoida yrityksen sisäistä ja myös ulkoista toimintaympäristöä. Sisäisellä toimintaympäristöllä tarkoitetaan yrityksen sisäisiä tekijöitä, jotka vaikuttavat yrityksen riskien hallitsemiseen, kuten organisatorakennetta ja hallintotapaa, toimintakulttuuria, tietojärjestelmiä ja sisäisiä ohjeita. Ulkoisella toimintaympäristöllä tarkoitetaan muun muassa ympärillä olevaa yhteisöä, kulttuuria, lainsäädäntöä, luontoa. (Koipijärvi & Kuvaja 2020, 92–93.)

3 VASTUULLISUUSOHJELMA

Vastuullisuusohjelma on työkalu, joka auttaa yritystä kuvaamaan selkeästi omaa vastuullisuuden tahtotilaansa ja kunnianhimoinsa tasoa sekä määrittämään tärkeimmät tavoitteet, joihin se haluaa keskittyä pitkällä aikavälillä (Kurrittu & Rankinen 2023, 80). Vastuullisuusohjelma voidaan nähdä myös johtamisjärjestelmänä. Se auttaa tunnistamaan yrityksen oleellisimmat vastuullisuusteemat riskeineen ja tavoitteineen. (Koipijärvi & Kuvaja 2020, 106.)

Monesti työ yritysvastuun parissa syntyy tarpeesta joko yrityksen sisältä, kuten työntekijöiden tai johdon toimesta, tai ulkoa, kuten asiakkaan esiin nostamasta kysymyksestä (Liappis ym. 2019, 188). Joskus vastuullisuustyöhön kirittävä tekijä voi olla lainsäädäntö. Se voi pakottaa myös ne yritykset ryhtymään toimenpiteisiin, jotka ovat pitkään miettineet asian tärkeyttä. (Juutinen 2016, 152.)

3.1 Nykytilanne

Työ vastuullisuuden parissa alkaa siitä, että selvitetään, mikä on vastuullisuuden nykytilanne yrityksessä. Tämän jälkeen tarkistetaan yrityksen arvot ja tarkoitus. Niistä saadaan pohja sekä yrityksen strategialle että vastuullisuusohjelmalle. Vastuullisuus on tarkoitus saada kokonaisvaltaisesti mukaan yritykseen, sen prosesseihin sekä liiketoimintastrategiaan. (Koipijärvi & Kuvaja 2020, 90, 129.) Yrityksen vastuullisuustyön edistymistä voidaan mitata eri mittareiden avulla, jolloin nähdään, missä mennään ja missä pitäisi parantaa (Haapanen 2023).

Nykytilan kartoituksessa käydään läpi, mitä vastuullisuusasioita yrityksessä on jo olemassa, mitä tehdään nyt jo oikein ja missä asioissa on vielä parannettavaa. Kartoitus luo perustan kehitystyölle ja sen on tarkoitus arvioida yrityksen toimintoja ympäristövastuun, taloudellisen ja sosiaalisen vastuun alueilla yritykselle tärkeissä asioissa. Monesti kartoituksen tuloksena huomataan, että asioita tehdään jo oikealla tavalla, eikä työn suhteen tarvitse lähteä täysin nolosta. (Juutinen 2016, 152, 162.) Oma henkilöstö voi kartoituksessa usein olla avainasemassa, sillä heillä on vahva asiantuntemus yrityksen toiminnoista. Toisaalta taas ulkopuolista apua hyödyntämällä voi saada asioihin ulkopuolista näkökulmaa. (Liappis ym. 2019, 198.)

Arvot ohjaavat liiketoimintaa ja luovat kilpailuetua kilpailijoihin nähden. Ne tekevät yrityksestä erottuvan. Arvot luovat pohjan myös vastuulliselle liiketoiminnalle. Ne ohjaavat yrityksen toimintaa ja määrittelevät toimintatavan, jonka mukaisesti yritys haluaa toimia, myös vastuullisuusasioissa. (Vastuullisuusvalmennus.fi 2013.)

Vastuullisuustyötä tehdessä yrityksen on tarkasteltava, miksi se on olemassa, ja mitä toiminnalla tavoitellaan. Yrityksen on varmistettava, että se täyttää yhteiskunnan asettamat vaatimukset, ja kykenee hallitsemaan riskejä tietyllä tasolla. Yrityksen on kehitettävä vastuullisuuttaan jatkuvasti, jotta tulevaisuudessa pystytään olemaan menestyksekkäitä. Yrityksen on pystyttävä myös arvioimaan, millaisia muutoksia ja haasteita tulevaisuus tuo sekä miten ne vaikuttavat yrityksen toimintaan. Vastuullisuustyön avulla yritys pystyy näkemään, mitä toiminnassa tällä hetkellä on hyvin, ja missä asioissa on vielä korjattavaa. (Kurittu & Rankinen 2023, 64–65.)

3.2 Olennaisuuskartoitus

Yksi vastuullisuustyön merkittävistä askeleista on tarkastella yrityksen toimintaa ja tunnistaa, mitkä vastuullisuuden teemat ovat yrityksen toiminnalle aidosti kaikkein tärkeimpiä. Vaikka vastuullisuus on yhä tärkeämpää, ei yritysten kuitenkaan tarvitse tehdä kaikkea kerralla. Merkityksellisempää on priorisoida ja keskittyä olennaiseen. (Kurittu & Rankinen, 2023, 53–55.)

Määrittääkseen olennaiset asiat yrityksessä tehdään olennaisuuskartoitus, jossa tunnistetaan merkitykselliset vastuullisuuteen liittyvät teemat sekä tärkeimmät sidosryhmien näkökulmat. Jos teemalla on merkittävä vaikutus sidosryhmiin ja yhteiskuntaan, se on olennainen myös yrityksen vastuullisuuden ja liiketoiminnan näkökulmasta. (Liappis ym. 2019, 203–204.)

Olennaisuuskartoituksessa kaikki alkaa siitä, että tunnistetaan ja listataan kaikki yritykselle mahdollisesti tärkeät asiat sekä toiminnan vaikutukset ympäristöön ja yhteiskuntaan, samalla huomioiden sidosryhmien odotukset. Myös yrityksen omat arvot vaikuttavat olennaisien asioiden määräytymiseen. Yrityksen tulee ymmärtää oma arvoketjunsä eli miten tuotteen tai palvelun elinkaari etenee aina ensimmäisestä ideasta loppukäyttäjälle saakka. Käydään läpi omaa toimintaa ja tarkastellaan, millaisia vaikutuksia toiminta aiheuttaa, millaisia ongelmia ja riskejä on mahdollista kohdata. On tärkeää myös määritellä, missä kohtaa arvoketjua vaikutukset tapahtuvat. (Kurittu 2018, 32–34.)

Kartoituksen tunnistamisvaiheessa on tärkeää huomioida myös yrityksen toimintaympäristön muutokset, mihin suuntaan ollaan menossa ja mitä yritykseltä odotetaan lähitulevaisuudessa (Kurittu 2018, 35). Tämän jälkeen voidaan priorisoida ja laittaa tärkeysjärjestykseen yrityksen toiminnan kannalta merkittävimpiä asioita ja poistaa listalta asiat, joita ei koeta tässä kohtaa merkityksellisiksi. Priorisoinnissa kannattaa huomioida toimialasta ja koosta riippumattomat asiat, jotka ovat oleellisia joka tapauksessa. Näihin ei kannata käyttää energiaa vaan keskittyä enemmän teemoihin, jotka hyödyttävät vastuullisuustyötä tekevää yritystä. (Kurittu & Rankinen 2023, 60.)

Seuraavaksi kartoituksessa on tärkeää vielä vahvistaa, onko valitut oleelliset asiat varmasti juuri sitä, mitä arvioinnilla halutaan saada aikaan. Teemat käydään läpi yrityksen johdon kanssa, jotta ne ovat yhtenäisiä yrityksen tavoitteiden ja tulevaisuudennäkymien kanssa, ja myös johto sitoutuu panostamaan teemoihin. (Kurittu 2018, 49.)

Toimintaympäristöä ja oleellisia asioita olisi hyvä käydä läpi säännöllisin väliajoin, koska maailma muuttuu koko ajan. On tärkeää tarkistaa, ovatko valitut olennaiset teemat pysyneet tärkeinä vai onko noussut esille muita teemoja, joita yrityksen kannattaisi toiminnassaan huomioida. Kun teemoja pidetään keskusteluissa koko ajan, ei syvempää olennaisuuskartoitusta tarvita kovin usein. (Kurittu 2018, 50.)

Yritykselle oleellisimpien asioiden kartoittaminen on vastuullisuustyössä merkittävä asia. Ilman tätä työtä saatetaan keskittyä asioihin, jotka ovat nousseet julkisuudessa esiin, ovat asiakkaille ajankohtaisia tai lähellä yrityksen omaa toimintaa ja tämän vuoksi onnistuvat helposti. Tässä tapauksessa vastuullisuustyö saattaa jäädä pinnalliseksi eikä sitä saada yhdistettyä yrityksen tavoitteisiin ja strategiaan. Yrityksen niin päivittäinen kuin pitkän aikavälin toimintakin pyörii epäolennaisten asioiden ympärillä eikä toimintaa saada kehitettyä kestävästi. (Kurittu & Rankinen 2023, 53, 55.)

3.3 Sidosryhmäanalyysi

Yksi tärkeä osa olennaisuuskartoitusta ja eri teemojen priorisointia, on tunnistaa eri sidosryhmien odotukset (Kurittu 2018, 40). Yrityksen sidosryhmät viittaavat ryhmään, organisaatioihin tai yksilöihin, joiden toiminnalla saattaa olla merkitystä yrityksen toiminnalle ja menestykselle. Myös yrityksen toiminnalla ja menestyksellä voi olla vaikutusta omiin sidosryhmiinsä. (Koipijärvi & Kuvaja 2020, 165.) Sidosryhmillä tarkoitetaan muun muassa yrityksen työntekijöitä, omistajia, asiakkaita, paikallisyhteisöjä, yhteistyökumppaneita, sijoittajia ja mediaa (Liappis ym. 2019, 223).

Sidosryhmäanalyysissä pyritään tunnistamaan ne sidosryhmät, mitkä ovat keskeisiä yrityksen vastuullisuustyön kannalta. On tarpeen pohtia, miten yritys toiminnallaan vaikuttaa sidosryhmään ja millaisia tarpeita sekä odotuksia juuri tällä kyseisellä sidosryhmällä on. (Liappis ym. 2019, 223.) Aluksi on hyvä listata kaikki mahdolliset sidosryhmät, joiden kanssa yritys on millään tavalla tekemisissä. Tämän jälkeen listatut sidosryhmät jaotellaan osiin. Joka sidosryhmästä saattaa löytyä eri merkityksen omaavia tekijöitä. (Koipijärvi & Kuvaja 2020, 182.)

Tämän jälkeen sidosryhmät jaotellaan eri ryhmiin sillä perusteella, millainen merkitys sidosryhmällä on yritykselle. Analysointia voidaan tehdä esimerkiksi pohtimalla, miten suuri mahdollisuus sidosryhmällä on vaikuttaa yritykseen sekä sidosryhmien kiinnostuksen tasolla yritystä kohtaan. (Juutinen 2016, 128.) Tässä vaiheessa listalta saadaan karsittua pois ne sidosryhmät, joilla ei ole riittävän suurta merkitystä yritykselle. Jatkoon pääsevät vain oikeasti yritykselle tärkeät sidosryhmät. (Koipijärvi & Kuvaja 2020, 182.)

Kaikista tärkeimpiä eli niin sanottuja avainsidosryhmiä ovat ne sidosryhmät, joiden odotuksiin vastaaminen on keskeistä myös yrityksen menestymisen kannalta. Tässä tapauksessa puhutaan yrityksistä, joilla on aidosti suuri kiinnostus yritystä kohtaan, ja joilla on suuri mahdollisuus vaikuttaa yrityksen toimintaan. On tärkeää ottaa huomioon myös ne sidosryhmät, joilla on merkittävä vaikutusmahdollisuus, vaikka ne eivät ehkä olisikaan tällä hetkellä muuten kovin aktiivisia. Menestyvä yritys pyrkii ennakoimaan tulevia muutoksia ja

valmistautuu koko ajan kohtaamaan mahdollisia tulevia haasteita. (Juutinen 2016, 129.)

On suositeltavaa kehittää viestintäsuunnitelma sidosryhmäohjelman rinnalle, jotta yrityksessä voidaan varmistua johdonmukaisesta viestinnästä (Koipijärvi & Kuvaja 2020, 184). Avoin vuoropuhelu sidosryhmien kanssa auttaa takamaan, että vastuullisuusohjelma vastaa ympäröivän yhteiskunnan tarpeita (Haapanen 2023). Avainsidosryhmien kanssa kannattaa pitää vuorovaikutus aktiivisena ja avoimena. Muiden sidosryhmien kanssa vuorovaikutuksen ei tarvitse olla ihan niin aktiivista, mutta heidät on hyvä pitää ajan tasalla siitä, mitä yrityksessä tapahtuu. (Liappis ym. 2019, 223.)

Sidosryhmäanalyysin yhtenä tavoitteena on saada tietoa yritykseen päätöksenteon tueksi. Haasteena monesti voi kuitenkin olla, että tietoa ei käytetä hyväksi tai sitä ei osata käyttää oikealla tavalla. Yritysten tulee varmistaa, että tieto, joka sidosryhmiltä saadaan, päättyy asioiden parissa työskenteleville ja heillä on myös ammattitaitoa käsitellä ja tulkita sieltä saatu tieto. (Juutinen 2016, 133.)

Olenaisuuskartoituksen lisäksi sidosryhmät kannattaa pitää mukana myös muissa vastuullisuusohjelman kaikissa vaiheissa. Heillä olevat toiveet ja mielipiteet ohjaavat yritystä vastuullisuudessa oikeaan suuntaan. Oleellista on, miten näistä asioista viestii niin sisäisesti kuin ulkoisesti. (Liappis ym. 2019, 190.) Monesti viestiminen on helpompaa, kun sidosryhmät ovat olleet vastuullisuusohjelman laatimisessa mukana (Haapanen 2023).

3.4 Tavoitteiden ja toimenpiteiden asettaminen

Seuraavaksi yritys asettaa itselleen tavoitteita, joiden avulla päästään vastuullisuustyössä eteenpäin (Kurittu 2018, 54). Tavoitteita asetetaan siitä näkökulmasta, mitä kyseisellä asialla halutaan tavoitella. On pohdittava, onko tarkoitus hakea kilpailuetua vai halutaanko vain turvata oma kilpailukyky. Joissain teemoissa halutaan olla oman toimialan huipputasolla, kun taas joissain teemoissa riittää, että tavoitetaan keskiarvo omalla toimialalla. (Juutinen 2016, 186.) Asetettujen tavoitteiden tulisi olla sellaisia, joihin yritys voi vaikuttaa

omilla toimillaan. Niiden tulisi olla mahdollisimman konkreettisia, ja niitä pitäisi pystyä mittaamaan helposti. (Liappis ym. 2019, 205.)

Monesti tavoitteet ovat pitkän aikavälin tavoitteita, jotka sisältävät myös osatavoitteita lyhyemmällä aikavälillä. Jokaisen tavoitteen tulee sisältää erikseen määritelty aikataulu, joka helpottaa tavoitteeseen pääsemistä. Kaikille tavoitteille tulee määrittää myös selkeät ja konkreettiset toimenpiteet. (Liappis ym. 2019, 205.) Toimenpiteet on laadittu yrityksessä yksilöllisesti, paikalliset olosuhteet huomioiden. Ne ovat keinoja parhaaseen mahdolliseen lopputulokseen pääsemiseksi sillä aikataululla, joka tavoitteelle on asetettu. (Juutinen 2016, 191.)

Toimenpiteiden ja niihin liittyvien toimintaohjeiden tulee olla niin selkeitä, että niiden tulkinnessa ei ole epäselvyyttä. On varmistuttava, että koko henkilökunta tietää ohjeistuksen ja toimii sen mukaisesti. Monesti tämä onnistuu parhaiten, kun henkilökuntaa osallistetaan ohjeistusten laatimisessa. (Liappis ym. 2019, 212, 214.) Henkilökunta monesti tuntee yrityksen ja alueen olosuhteet sekä tarpeet. Heidän osaamisensa ja kokemuksensa avulla pystytään varmistamaan paikallisen toimintaympäristön huomioiminen. Tämä monesti edistää henkilökunnan osallisuutta ja lisää heidän sitoutumistaan tavoitteiden saavuttamiseen. (Juutinen 2016, 191.)

Joissain tilanteissa henkilökunnan lisäksi toimenpiteiden luomiseen ja tavoitteiden tavoittelemiseen kannattaa ottaa mukaan myös muita sidosryhmiä. Sieltä monesti löytyy myös tahoja, joilla on osaamista yrityksen ja sen toimialan olosuhteista ja tarpeista. Samalla tälle sidosryhmälle saadaan korostettua, että yritys on sitoutunut yritys vastuun kehittämiseen ja haluaa saavuttaa tavoitteensa. Tämä vahvistaa viestintää ja osoittaa sitoutumista aitoon yhteistyöhön sidosryhmien kanssa. (Juutinen 2016, 191.)

Johdon on tärkeää tehdä selkeä päätös siitä, millaisella aikataululla kehitystyö aloitetaan ja millaisia resursseja kehitystyöhön on varattu. Tehdyistä päätöksistä tulee tiedottaa kaikkia osapuolia, joihin asia vaikuttaa. Kaikkia varmasti kiinnostaa, miten muutokset koskettavat itseä henkilökohtaisesti. (Juutinen 2016, 168–170.)

Kun yritys on laatinut vastuullisuustyölleen tavoitteet ja toimenpiteet pitää vielä seurata, että toiminta on tarkoituksenmukaista, jotta tavoitteisiin päästään. (Liappis ym. 2019, 214.) On pohdittava, millä mittareilla tätä pystytään parhaiten mittaamaan ja onko näitä mittareita jo olemassa. Jotkut mittareista voivat sopia käyttöön sellaisenaan, kun taas joitakin saatetaan joutua hieman muokkaamaan yrityksen tarpeita vastaavaksi. Jotkut mittarit taas eivät sovi yrityksen käyttöön lainkaan. (Kurittu 2018, 55–57.)

Toimintaa tulee tarkastella suhteessa tavoitteisiin, joita voidaan mitata. Tähän tarvitaan mittareita, joiden avulla tuloksia voidaan verrata keskenään vuodesta toiseen. Vertailukelpoisilla tuloksilla myös yrityksen sidosryhmät pystyvät näkemään, mitä yrityksessä tapahtuu. Tämän lisäksi vertailu muihin samalla toimialalla toimiviin on helpompaa. (Liappis ym. 2019, 214–215.)

Mittareiden määrittämisen jälkeen on tärkeää kerätä tiedot ja dokumentoida ne. Jokaisesta mitatusta asiasta kirjataan ylös, mistä tiedot on saatu ja miten ne on kerätty. Tämä helpottaa tietojen vertailemista tulevina vuosina sekä auttaa muistamaan, miten tiedonkeruu on suoritettu. (Kurittu 2018, 66.)

3.5 Jatkuva parantaminen

Yhteiskuntamme ollessa jatkuvassa muutoksessa myös yritykselle olennaiset asiat muuttuvat jatkuvasti (Kurittu & Rankinen 2023, 62–63). Yrityksen tulee vastuullisuustyössään olla joustava sekä jatkuvasti tarkkailla ja arvioida tilannetta. Näin se pystyy päivittämään vastuullisuusohjelmansa uusia odotuksia vastaavaksi. (Haapanen 2023.)

Yrityksen olisi hyvä tehdä tilannekatsaus omiin olennaisiin asioihin säännöllisin väliajoin, kuten vuosittain. Olennaisista asioista kannattaa tarkistaa, ovatko ne edelleen voimassa olevia, tai onko jonkun teeman painoarvo laskenut huomattavasti viime kerrasta. Voi myös olla, että viime kerran jälkeen on noussut esiin yritykselle tärkeitä, uusia teemoja, joita olisi hyvä nostaa vastuullisuusteemoihin mukaan. (Kurittu & Rankinen 2023, 63.) Tarkistuksen avulla pystytään saamaan tietoa siitä, miten tehdyillä toimenpiteillä on päästy tavoitetta

kohti. Sen tarkoitus on myös paljastaa, mitkä toimenpiteet eivät ole toteutuneet aikataulun mukaisesti, ja mikä tähän on syynä. (Tynkkynen & Berninger 2017, 128.)

Mikäli yrityksen toiminnassa tapahtuu isompia muutoksia, kuten tuotantomuutoksia tai myyntejä, on aiheellista tarkistaa arviointia olennaisuuden kohdalla. Toimivuutta olennaisten teemojen osalta voidaan testata muutoinkin eri sidosryhmillä, kuten asiakkailla tai henkilöstöllä. Mikäli sidosryhmiltä tulleen palautteen perusteella voidaan todeta, että vastuullisuusteemat eivät ole ihan sitä mitä pitäisi, kannattaa vastuullisuusasioihin paneutua syvemmin. (Kurittu & Rankinen 2023, 63.)

Tulosten saavuttaminen ja tavoitteisiin pääseminen on jatkuvassa vastuullisuustyössä ja sen parantamisessa erittäin tärkeää. Tärkeässä roolissa on myös oppiminen, mitä prosessista saa. Saatujen oppien perusteella voidaan tarkistaa omaa toiminta-ajatusta, tavoitteita, joita on asetettu sekä toimenpiteitä, joita on suunniteltu. (Tynkkynen & Berninger 2017, 128.)

Vastuullisuustyön kannattavuutta on tarkasteltava pidemmällä aikavälillä. Ei voida tarkastella vain yhtä yksittäistä tuotetta tai liiketoimintaa lyhyellä aikavälillä, sillä tällöin saattaa tyrmentä tärkeitä ehdotuksia. Vastuullisuustyön vaikutukset ovat nähtävissä taloudellisesti pitkällä aikavälillä, kun esimerkiksi energiaa kulutetaan vähemmän tai jätettä tuotetaan vähemmän. Se voidaan nähdä myös sairauspoissaolojen tai työtaturmien vähentymisessä. Näin ollen taloudellista hyötyä ei voida nähdä nopeasti vaan se vaatii pitkäjänteistä työtä. (Kurittu & Rankinen 2023, 95.)

Vastuullisuustyössä yrityksen on keskeistä tiedostaa, että kaikkea mahdollista ei ole tarpeen ottaa kerralla haltuun. Työn voi aloittaa pikkuhiljaa ja edetä askel kerrallaan. Vastuullisuustyössä on kyse jatkuvasta prosessista. (Liappis ym. 2019, 230.)

4 TOIMEKSIANTAJA

Tässä luvussa esittelen tämän opinnäytetyön toimeksiantajan, Saimaa Stadiumin. Saimaa Stadiumi on hyvinvoinnin ja liikkumisen monitoimiareena Mikkelissä. Kerron heidän toiminnastaan ja toimintaympäristöstään sekä vastuullisuuden nykytilanteesta tällä hetkellä.

4.1 Saimaa Stadiumi

Saimaa Stadiumi on yleishyödyllinen yhteisö, joka tarjoaa monipuolisia mahdollisuuksia liikkumiseen niin yksin kuin yhdessä liikkuville sekä erilaisia tiloja esimerkiksi kokouksille, näyttelyille, urheilutapahtumille tai konserteille. Tiloissa järjestetään ympäri vuoden opetus- ja tutkimustoimintaa. Iso areena on mahdollista jakaa pienempiin lohkoihin tarpeen mukaan. (Kuuluvainen 2023.) Tiloihin mahtuu kaikkiaan yli 4000 henkilöä ja kiinteitä katsomopaikkoja on lähes 1500 (Tilat 2024).

Saimaa Stadiumilla on SuperCorner -aktiiviteetti- ja kiipeily- ja boulderointiseinä sekä kuntosali, juoksurata ja yleisurheilun suorituspaikkoja heitto- ja hyppylajeille. Tiloissa voi myös harrastaa esimerkiksi lentopalloa, salibandya, sulkapalloa tai voimistelua, ja urheiluseurat käyttävätkin tiloja omassa toiminnassaan viikoittain. Myös yksittäisiä liikkujia hyödyntää Saimaa Stadiumin tiloja omaan liikkumiseensa. (Kuuluvainen 2023.) Saimaa Stadiumi tarjoaa monenlaisia mahdollisuuksia yritysten työhyvinvoinnin parantamiseen, kuten valmiiksi suunniteltuja, räätälöityjä tyky-päiviä. Tyky-päivä voi sisältää monipuolisia aktiiviteetteja, hyvinvointilaboratorion palveluita sekä hyvää ruokaa. (Työhyvinvointi 2024.)

Pinta-alaa Saimaa Stadiumilla on kaikkiaan 11 000 m². Se on avattu maaliskuussa 2018 ja sen omistaa Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu, Mikkelin kaupunki ja Suomen Nuorisopisto. Saimaa Stadiumin tiloissa sijaitsee Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun Active Life Lab -tutkimuslaboratorio, jossa voidaan toteuttaa yksilövalmennuksia tai työyhteisöjen hyvinvoinnin kehittämistä omana hyvinvointipalvelunaan. Tutkimuslaboratoriossa voi suorittaa monenlaisia kuntotestejä, hyvinvointimittauksia ja -kartoituksia. (Kuuluvainen 2023.) Sieltä on paineilmalla toimivia kuntosalilaitteita sekä erilaisia kognitiota,

reaktionopeutta ja tasapainoa kehittäviä liikunnallisia pelejä (Älykuntosali ja testiasema 2024).

Tutkimuslaboratoriolla on tiloissa myös virtuaaliluontoseinä, jossa voi siirtää itsensä luonnon keskelle virtuaalisesti. Active Life Labin lisäksi Saimaa Stadiumin tiloissa toimii syyskuussa 2023 fysioterapiaa ja hierontaa tarjoava Fysioporras, hierontapalvelu Hieronta Balanssi, akupunktiohoitoja tarjoava Pekan Akuhelppi, tapahtumatuotantoyhtiö Lumio Events sekä OiOi Collective, joka luo virtuaalisia ja interaktiivisia tiloja. Näiden lisäksi Saimaa Stadiumilla on pääsääntöisesti päivittäin auki oleva ravintola Bistro Sisu, josta saa kahvia ja pientä suolaista ja makeaa sekä arkisin lounasta. (Kuuluvainen 2023.)

Saimaa Stadiumin toimintaympäristö on viihtyisä ja moderni. Rakennus on avattu 2018, joten jo rakentamisvaiheessa on pystytty hyödyntämään nykyaikaista tekniikkaa. Saimaa Stadiumi on yksi Mikkelin tärkeimpiä liikunta- ja tapahtumapaikkoja. Se sijaitsee Kalevankankaalla eli noin kaksi kilometriä Mikkelin keskustasta ja on osaltaan edistänyt Kalevankankaan sekä koko Mikkelin elinvoimaisuutta ja houkuttelevuutta. (Kuuluvainen 2023.)

4.2 Toiminnan vertailu teorian tietoon

Saimaa Stadiumilla on kiinnitetty huomiota siihen, että vastuullisuuden tärkeys nykypäivän yhteiskunnassa kasvaa koko ajan, ja sen tulisi olla huomioituna näkyvästi liiketoiminnassa, koska vastuullisuus aiheena on ajankohtainen. Vastuullisuusohjelman avulla Saimaa Stadiumilla pystytään varmistamaan, että vastuullisuusteemat kuuluvat liiketoimintaan, päivittyvät ajantasaisesti ja vastaavat jatkuvasti muuttuvia tarpeita. Saimaa Stadiumilla on huomattu, että heidän palveluitaan käyttävät asiakkaat alkavat olla tietoisia vastuullisuudesta, ja yhteydenottoja vastuullisuuteen liittyen on heille alkanut tulla. Kuuluvaisen (2024) mukaan Saimaa Stadiumilla tapahtumia järjestävät asiakkaat tiedustelevat, miten yrityksessä vastuullisuusasiat hoidetaan.

Saimaa Stadiumin vastuullisuuden tämän hetken tilannetta pohtiessa on tärkeää ensin selvittää, missä vaiheessa yritys vastuullisuustyössään on. Aluksi on selvitettävä vastuullisuuden nykytilanne, että voidaan ymmärtää, mitä vas-

tuullisuusasioita yrityksessä on jo olemassa ja missä asioissa on vielä parannettavaa. Saimaa Stadiumin vastuullisuuteen ei ole juurikaan aiemmin kiinnitetty huomiota. Ennen opinnäytetyön aloittamista yrityksen vastuullisuuden nykytilaa on kartoitettu henkilöstön näkökulmasta. Tämä opinnäytetyö antaa laajuutta nykytilan kartoitukselle ja erittäin hyvää tietoa toimeksiantajalle vastuullisuuden nykytilanteesta.

Nykytilan kartoittamisen jälkeen yksi vastuullisuustyön merkittävä askel on tunnistaa Saimaa Stadiumin toiminnalle oleelliset teemat. Niiden avulla Saimaa Stadiumilla pystytään priorisoimaan toimintaa ja keskittymään olennaisiin asioihin, jotka ovat yrityksen toiminnalle ja sidosryhmille tärkeitä. Sidosryhmäanalyysin avulla tunnistetaan ne sidosryhmät, joiden odotuksia ja tarpeita Saimaa Stadiumin kannattaa huomioida vastuullisuustyössään. Saimaa Stadiumilla on tiedostettu, että asiakkaiden turvallisuus ja hyvinvointi on perusta koko toiminnalle. Myös työntekijöiden tärkeys Saimaa Stadiumilla on huomattu.

Olenaisuuskartoituksen avulla saadaan Saimaa Stadiumin toiminnalle asetettua selkeät, mitattavissa olevat ja aikataulutetut tavoitteet, sekä toimenpiteet, miten tavoitteisiin päästään. Saimaa Stadiumi pystyy hyötymään siitä, että nämä tavoitteet ja toimenpiteet vastaavat sen liiketoimintaa, ovat linjassa sen arvojen ja strategian kanssa sekä ohjaavat Saimaa Stadiumin toimintaa pitkällä aikavälillä.

Saimaa Stadiumilla pyritään kehittämään liiketoimintaa aktiivisesti ja säännöllisesti niin, että ympäristölliset, sosiaaliset ja taloudelliset tekijät toimisivat tasapainossa. Sen tavoitteena on tuottaa palveluita auttamaan ihmisiä heidän hyvinvointinsa paranemisessa. Yritys pyrkii toiminnallaan lisäämään positiivisia vaikutuksia yhteiskuntaan ja vähentämään negatiivisia vaikutuksia, esimerkiksi tarjoamalla erilaisia mahdollisuuksia sekä tiloja liikkumiseen ja liikkumisen vaikutusten tutkimiseen.

5 TUTKIMUSMENETELMÄT JA TUTKIMUSAINEISTO

Opinnäytetyöni tutkimuksellisenä lähestymistapana on käytetty tapaustutkimusta. Tavoitteena on ymmärtää perinpohjaisesti tilanne, ja ratkaista nykyajassa tapahtuva ongelma, joka on ilmennyt (Ojasalo ym. 2015, 37–38). Empiirisen aineiston keräämiseen käytetään laadullista tutkimusmenetelmää, johon tässä luvussa tarkemmin perehdytään. Tässä luvussa kerrotaan, miksi juuri tämä tutkimusmenetelmä on valittu opinnäytetyöhöni. Luvussa käydään myös läpi millä menetelmillä aineistoa tässä opinnäytetyössä hankitaan, ja miten aineistoa on tarkoitus analysoida.

5.1 Laadullinen tutkimusmenetelmä

Laadullisen tutkimuksen tavoitteena on pyrkiä ymmärtämään tutkittavaa ilmiötä syvällisesti ja kokonaisvaltaisesti tutkimukseen osallistuvien henkilöiden näkökulmasta. Tarkoitus on selvittää heidän ajatuksiaan, tunteitaan, kokemuksiaan ja käsityksiään tutkittavasta ilmiöstä. Laadullisen tutkimuksen avulla tavoitellaan kattavaa ja yksityiskohtaista tietoa sekä pyritään ymmärtämään paremmin ympärillä olevaa maailmaa ja kehittämään uusia ratkaisuja. (Puusa ym. 2020, 9–10.)

Vilka (2021) esittää, että laadullinen tutkimus perustuu tulkintaan. Se mahdollistaa ihmisten toiminnan ja kokemusten hyödyntämisen ilmiöiden kuvaamisessa. Tutkimuksen ytimessä ovat siis ihmiset. Laadullista tutkimusta voidaan hyödyntää eri aloilla ja sen avulla on pystytty tutkailemaan yritysten ja yhteisöjen arvoja, johtamistapoja sekä toimintamalleja. Keskipisteenä ovat ihmisten ja yhteisöjen käsitykset tai kokemukset ilmiöistä ja niiden merkityksistä. (Vilka 2021, 11.)

Laadullisessa tutkimuksessa pyritään aineistoa tarkastelemaan kokonaisuutena. Kaikki ilmiöön liittyvät asiat tulee pystyä selittämään niin, että ne eivät ole ristiriidassa sen tulkinnan kanssa, joka on esitetty. Näin ollen tilastollinen todennäköisyys ei ole riittävä työkalu laadulliseen analyysiin. (Alasuutari 2011, 31.) Laadullisessa tutkimuksessa on tutkittava yhteyttä teorian, kokemuksen ja käytännön välillä. Teoria antaa ohjausta ja suuntaviivoja käytännölle, kun käy-

täntö on soveltavaa ja tilannekohtaista. Toisaalta taas on tärkeää havaita aineistosta monia erilaisia tulkintoja, ja ymmärtää, miten nämä tulkinnat eroavat toisistaan. (Puusa ym. 2020, 56–57.)

Puusan ym. (2020, 73) mukaan laadullisessa tutkimuksessa pyritään syvälliseen ymmärrykseen yksittäisistä tapauksista ja niihin liittyvistä kokemuksista. Tämän vuoksi laadullinen tutkimusmenetelmä soveltuu omaan opinnäytetyöhöni. Tutkittavasta ilmiöstä halutaan löytää uusia näkökulmia ja tulkintoja.

Tähän opinnäytetyöhön on valittu laadullinen tutkimusmenetelmä myös siksi, että toimeksiantajan eri sidosryhmiltä halutaan saada tietoa tutkittavasta ilmiöstä mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. Tietoa halutaan pyrkiä ymmärtämään ja kuvaamaan niin, että toimeksiantaja hyötyy tulkinnasta mahdollisimman paljon. Opinnäytetyön tarkoitus on tarjota Saimaa Stadiumille tietoa heidän vastuullisuutensa nykytilasta eri sidosryhmien näkökulmasta. Tavoitteena on myös antaa heille näkemys siitä, millaista vastuullisuutta yrityksessä halutaan tulevaisuudessa tavoitella.

5.2 Aineistonhankintatavat

Haastattelussa aineistoa pystyy keräämään joustavasti tilanteen edellyttämällä tavalla. Kysymyksien järjestystä on mahdollista muokata, ja joitakin kysymyksiä voi jättää kysymättä, jos se sopii paremmin tilanteeseen. Tarpeen vaatiessa on mahdollista esittää tarkentavia kysymyksiä ja pyytää selvennystä saatuihin vastauksiin. Haastateltavat on yleensä helppo tavoittaa myöhemmin uudestaan, jos aineistoa on tarpeen täydentää. (Hirsjärvi & Hurme 2022, 32–33.) Haastattelu on myös sopiva aineistonkeruumenetelmä silloin, kun kehitettävää asiaa on tutkittu vähän. Näin pystytään keräämään aineistoa, josta on mahdollista saada uusia näkökulmia. (Ojasalo ym. 2015, 107.)

Haastattelussa tärkeää on haastattelijan ja haastateltavan välinen luottamus. Haastateltavalle on kerrottava, mikä on haastattelun tarkoitus ja mitä haastattelulla tavoitellaan. Tutkimushaastattelun tarkoitus on kerätä luotettavaa tietoa järjestelmällisesti. (Hirsjärvi ym. 2007, 202–203.) Haastattelutilanteen on oltava luontevaa vuorovaikutusta. Lopussa kannattaa vielä kertoa, mitä jatkossa

tapahtuu. Jotta haastattelija pystyy keskittymään haastattelutilanteeseen kunnolla, kannattaa haastattelutilanne tallentaa. Tämä mahdollistaa haastatteluun palaamisen jälkikäteen sekä vastausten tulkitsemisen ja ymmärtämisen haastattelun jälkeenkin, eikä kaikkea tarvitse muistaa ulkoa. (Ojasalo ym. 2015, 107–108.)

Tämän tutkimuksen aineistonkeruumenetelmänä käytetään puolistrukturoitua laadullista haastattelua, eli teemahaastattelua, joka on lomakekyselyn ja avoimen haastattelun välimuoto (Hirsjärvi ym. 2007, 203). Siinä kysymykset laaditaan etukäteen, mutta niitä voidaan esittää joustavasti. Kysymykset, jotka eivät sovi tilanteeseen, voidaan jättää kysymättä. Myös kysymysten järjestystä voidaan vaihdella tilanteeseen sopien. (Ojasalo ym. 2015, 108, 111.)

Tässä opinnäytetyössä empiiristä aineistoa kerätään myös toisella laadullisella menetelmällä eli dokumenttianalyysillä. Kyseessä on menetelmä, jonka avulla tulkintoja ja päätelmiä pyritään saamaan suullisesta tai vuorovaikutteisesta aineistosta kirjalliseen muotoon. Tällaisiin dokumentteihin voidaan katsoa kuuluvaksi kaikki kirjallinen, puhuttu tai kuvattu materiaali, jota tutkittavasta ilmiöstä on olemassa. (Ojasalo ym. 2015, 136.) Dokumenttianalyysiä voidaan hyödyntää Saimaa Stadiumin www-sivuihin, raportteihin ja muuhun yrityksen kirjalliseen materiaaliin sekä haastatteluihin ja keskusteluihin, joita yritykseen liittyvien henkilöiden kanssa on käyty.

Dokumenttianalyysin tarkoituksena on tuottaa yritykselle lisää informaatioarvoa. Olemassa olevaa aineistoa saadaan dokumenttianalyysin avulla tiiviimmäksi ja selkeämmäksi, minkä ansiosta pystytään tekemään selkeitä ja perusteltuja johtopäätöksiä. (Ojasalo ym. 2015, 136.) Dokumentit on tyypillisesti luotu muihin tarkoituksiin kuin tutkimukseen, joten dokumenttianalyysissä dokumenttien tulkinta vaatii usein kriittistä analyysiä ja ymmärrystä siitä, miten taustalla olevat olosuhteet voivat vaikuttaa sisältöön. Usein yksittäisistä dokumenteista ei voi tehdä pitkälle meneviä johtopäätöksiä. Monipuolisen kuvan tutkittavasta ilmiöstä saa parhaiten analysoimalla useita dokumentteja yhdessä. (Alastalo & Vuori s.a.)

Dokumenttianalyysissä on kaksi keskeistä tapaa analysoida. Sisällön analyysissä on tavoitteena avata sanallisesti dokumenttien sisältöä ja tunnistaa sen

merkityksiä. Sisällön erittelyssä taas dokumentteja tulkitaan numeroin ja tilastoin, keskittyen tekstissä toistuviin asioihin. (Ojasalo ym. 2015, 137.)

Teemahaastattelut suoritettiin huhtikuussa 2024. Oleellisimpien yhteistyökumppaneiden joukosta haastateltaviksi valikoituivat Active Life Labin johtaja, EST Palveluiden toimitusjohtaja, Lumio Events Oy:n toimitusjohtaja sekä Original Sokos Hotel Vaakuna Mikkelin hotellinjohtaja, joka edusti Saimaa Stadiumilla toimivaa Bistro Sisu -ravintolaa. Tämän lisäksi valittiin haastateltava jokaiselta kolmelta omistajalta eli Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoululta, Mikkelin kaupungilta ja Suomen Nuoriso-opistolta. Myös Saimaa Stadiumin toimitusjohtaja haastateltiin.

Haastatteluista sovittiin puhelimitse, minkä jälkeen haastateltavalle lähetettiin sähköpostitse vahvistus tapaamisajasta ja -paikasta. Sähköpostissa avattiin haastattelun taustaa ja toimitettiin haastateltaville tietosuojaseloste (liite 1). Haastattelut suoritettiin pääasiassa kasvotusten Saimaa Stadiumilla tai muussa haastateltavalle sopivassa paikassa. Ainoastaan yksi haastattelu suoritettiin Teams-videopuhelulla pitkän välimatkan vuoksi. Kaikki haastattelut nauhoitettiin analysoinnin helpottamista varten.

Haastattelurunkoja oli kaksi, toinen oleellisimmille yhteistyökumppaneille (liite 2), ja toinen omistajille sekä johdolle (liite 3). Taustatiedoissa kysyttiin, miten pitkään haastateltava on ollut tekemisissä Saimaa Stadiumin kanssa, jotta vastaajilla voitiin katsoa olevan kokemusta kysytyistä asioista. Kaikki vastaajat ovat toimineet vähintään vuoden nykyisessä tehtävässään, monet kuitenkin jo usean vuoden ajan. Jotkut haastateltavat ovat olleet mukana alusta lähtien.

Dokumenttianalyysiin valittiin sopivat dokumentit yhdessä toimeksiantajan kanssa. Analysoitavaksi valikoituivat Saimaa Stadiumin verkkosivut ja strategia sekä vuoden 2024 alussa valmistunut Saimaa Stadiumin henkilöstölle tehty nykytilan kartoitus.

5.3 Aineiston analyysi

Haastatteluaineiston analysointi kannattaa aloittaa mahdollisimman pian ke-ruuvaiheen jälkeen, ellei jo sen aikana. Tällöin haastattelusta saatu aineisto

on vielä tuoretta ja mikäli haastateltavilta pitää saada täydennystä, se on helppoin saada heti haastattelujen jälkeen. Monesti analysointi voi alkaa jo haastattelutilanteessa, kun havainnoidaan tiettyjen asioiden toistuvuutta. Joissain tilanteissa taas on hyvä ottaa etäisyyttä aineistoon ennen analysointivaihetta, jolloin tuloksia voi nähdä kokonaisvaltaisemmin. (Hirsjärvi & Hurme 2022, 142–143.)

Aineiston analysointi tehdään samaan tapaan niin haastatteluissa kuin dokumenttianalyysissäkin. Työ aloitetaan keräämällä ja valmistelemalla aineisto, josta pyritään saamaan mahdollisimman selkeä. Haastattelut litteroidaan ja tallennetaan omiksi tiedostoiksi, www-sivuja ja muita kirjallisia raportteja numeroidaan, ja aineistoon tehdään muita tarvittavia korjauksia. (Ojasalo ym. 2015, 138–139.)

Tämän jälkeen aineisto kuvataan, joka on perusta koko analysoinnille. Siinä pyritään selvittämään henkilöiden, tapahtumien ja kohteiden ominaisuuksia, eli vastataan esimerkiksi kysymyksiin kuka, missä, milloin. Kuvaamisen jälkeen aineisto puretaan pienemmiksi paloiksi ja palat teemoitellaan eli aineisto luokitellaan etukäteen määritelyihin kategorioihin. Sen avulla aineiston eri osia voidaan vertailla toisiinsa. (Hirsjärvi & Hurme, 2022, 152–153.) Aineistoista etsitään tutkimuskysymyksen näkökulmasta oleellisia tietoja eli niin sanottuja avaintapahtumia, joissa esimerkiksi haastateltava toistaa tai perustelee asioita (Puusa ym. 2020, 158). Aineisto kvantifioidaan eli lasketaan tietyn asian esiintymien lukumäärä, jolloin analysointiin saadaan erilaista näkökulmaa mukaan (Ojasalo ym. 2015, 142).

Luokittelun jälkeen aineisto järjestellään laaditun luokittelun mukaisesti, ja se yhdistellään uudelleen. Luokkien välillä yritetään löytää säännönmukaisuuksia ja samankaltaisuuksia. Tutkittavaa ilmiötä pyritään ymmärtämään monipuolisesti. (Hirsjärvi & Hurme 2022, 156–157.)

Seuraavaksi aineisto vielä tulkitaan. Eri teemojen perustelut, eroavaisuudet ja toistot avataan, ja jokaisesta teemasta pyritään löytämään vastauksia tutkimuskysymykseen. (Puusa ym. 2020, 164.) Tarkoituksena on saada onnistuneita tulkintoja eri tavoin ja eri näkökulmista, jotka auttavat näkemään asioita kokonaisvaltaisemmin (Hirsjärvi & Hurme 2022, 157–158). Tärkeää on, että

jokaista tapausta käsitellään yksittäin ja huolellisesti. Tämän jälkeen voidaan alkaa tarkastella samankaltaisuuksia ja eroavaisuuksia eri tapausten välillä. Tapausten välisellä vertailemisella ja yhdistelemisellä saadaan aineistoa tarkasteltua useista eri näkökulmista. (Puusa ym. 2020, 142–143.)

Viimeiseksi kirjoitetaan tutkimuksen johtopäätökset. Kaikki ilmiöt pyritään selittämään ja ymmärtämään tarkastelemalla tehtyjä tulkintoja uudelleen. Lopuksi teemojen tulkintojen avulla esitetään vastaus tutkimusongelmaan. (Puusa ym. 2020, 164–165.)

Haastatteluiden analysoinnin aloitin jo haastattelujen aikana tekemällä alustavia huomioita ja tunnistamalla toistuvia teemoja. Litteroin tallenteet haastattelun jälkeen ja pilkoin pienempiin osiin helpottaakseni aineiston käsittelyä. Luokittelin aineiston ympäristövastuuseen, sosiaaliseen vastuuseen ja taloudelliseen vastuuseen niin nykytilan kartoituksen kuin tulevaisuuden tahtotilan osalta. Merkitsin erilaisia vastauksia eri väreillä niiden korostamiseksi. Kävin aineistoa läpi useampaan kertaan, syvennyin eri teemoihin ja etsin tutkimusongelmien kannalta olennaisia asioita, jotka toistuivat haastatteluissa. Tämän analysoinnin avulla pystyin hahmottamaan kokonaiskuvan ja saamaan arvokasta tietoa aineistosta.

Dokumenttien analysoinnin aloitin tutustumalla huolellisesti aineistoon. Kävin kaikki valitsemani dokumentit läpi, numeroin ja kuvasin ne. Tämän jälkeen purin aineiston osiin ja teemoittelin ne ympäristövastuuseen, sosiaaliseen vastuuseen ja taloudelliseen vastuuseen. Pyrin löytämään aineistosta tutkimusongelmien kannalta oleellisia tietoja. Yhdistelin aineistoa uudelleen yrittäen löytää aineistosta samankaltaisuuksia ja syventäen ymmärrystäni dokumenttien sisällöstä. Tämän analysoinnin avulla sain selkeän käsityksen dokumenttien sisällöstä ja niiden merkityksestä.

6 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Tässä luvussa käydään läpi teemahaastatteluilla sekä dokumenttianalyysin avulla saatuja tutkimuksen tuloksia. Aluksi käsitellään teemahaastattelun tulokset, jonka jälkeen esitellään dokumenttianalyysin perusteella saadut tulokset.

6.1 Teemahaastattelujen tulokset

Kahdeksasta haastattelusta seitsemän suoritettiin kasvotusten Saimaa Stadiumilla tai muussa haastateltavalle sopivassa paikassa ja yksi Teams-video-puhelulla huhtikuussa 2024. Haastattelun aluksi kysyttiin, miten pitkään haastateltava on ollut tekemisissä Saimaa Stadiumin kanssa. Kaikki haastateltavat ovat toimineet nykyisessä tehtävässään vähintään vuoden ajan, jotkut jopa Saimaa Stadiumin alusta lähtien. Taustakysymysten jälkeen siirryttiin tarkastelemaan teemoittain vastuullisuuteen ja yritysvastuuseen liittyviä asioita.

6.1.1 Vastuullisuuden nykytila

Haastattelussa haastateltavilta kysyttiin Saimaa Stadiumin nykytilaan liittyviä kysymyksiä, jotka liittyivät ympäristövastuuseen, sosiaaliseen vastuuseen ja taloudelliseen vastuuseen sekä hyvään hallintotapaan.

Ympäristövastuu

Vastuullisuuden nykytilan kartoitus aloitettiin kysymällä haastateltavan näkemystä Saimaa Stadiumin suhtautumisesta ympäristöasioihin sekä sitä, miten energiatehokkuus näkyy toiminnassa. Vastauksissa tuotiin vahvasti esille, että energiatehokkuuteen kiinnitetään erityisen paljon huomiota koko yrityksen elinkaaren ajan. Jo suunnitteluvaiheessa ympäristöasiat ovat olleet luonnollinen osa Saimaa Stadiumia. Saimaa Stadiumin kiinteistöpäällikön yksi päätehtävistä on seurata energiankulutusta ja energiatehokkuutta, jolloin asioihin pystytään reagoimaan tarpeen mukaan. Energiankulutus on yksi iso kustannuserä Saimaa Stadiumilla, joten energiatehokkuuden halutaan olevan parasta mahdollista, mutta samalla järkevää.

Saimaa Stadiumilla on haastattelujen mukaan kiinnitetty huomiota ilmanvaihdon, lämmityksen ja jäähdytyksen oikea-aikaisuuteen. Ilman on oltava mahdollisimman puhdasta, koska areenalla liikutetaan valtava määrä ihmisiä päivittäin. Sähkönkulutusta pyritään minimoimaan ja rakennuksessa käytetään pääasiassa nykyaikaista valaisinteknologiaa. Rakennuksen seinällä on aurinkopaneeleita, joilla saadaan katettua osa yrityksen sähkönkulutuksesta. Ympäristöä pyritään vahingoittamaan mahdollisimman vähän omalla toiminnalla

ja haastateltavien näkemyksen mukaan ympäristövastuuseen liittyvät asiat tehdään lakien ja normien mukaan.

Haastattelujen perusteella Saimaa Stadiumin jätehuolto herättää ristiriitaisia ajatuksia. Toisaalta vastauksissa korostuu, että jätteiden lajittelu noudattaa lakia. Ulkona sijaitsevat lähialueen toimijoiden yhteiset lajitteluastiat. Eri tapah- tumissa on eri jakeille keräysastioita. Toisaalta useissa vastauksissa nousee esille, että sisätiloissa ei juurikaan jätteiden lajittelua ole. Myös yhteistyökumppaneiden ympäristöasioita koskevissa ohjeistuksissa ilmenee monenlaisia näkemyksiä. Osa kokee, että heitä ei ole juurikaan ohjeistettu jätehuoltoon tai energiankulutukseen liittyen. Osa taas kokee saaneensa riittävän ohjeistuk- sen. Asioita pohditaan yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa ja pyritään ke- hittämään jatkuvasti. Moni näkee, että kyseiset asiat ovat tuttuja toimintamal- leja omassa arkipäivässä, eikä erillisiä ohjeita koeta tarvittavan.

Sosiaalinen vastuu

Sosiaaliseen vastuuseen liittyen haastatteluissa nousi esille Saimaa Sta- diumin asiakkaiden monimuotoisuus. Tiloissa käy asiakkaina monenlaisia ih- misiä, joita pyritään kohtelemaan mahdollisimman tasa-arvoisesti. Samaan ai- kaan kuitenkin korostetaan, että toiminnan jatkuvuuden takaamiseksi pitää tar- vittaessa osata räätälöidä ja neuvotella palvelut asiakkaiden tarpeiden mukai- sesti. Asiakkaiden, kuten esimerkiksi seurojen, tulee olla tyytyväisiä tiloihin ja saamaansa palveluun, jotta asiakassuhde on pitkäaikainen.

Asiakkaan turvallisuus ja hyvinvointi on erittäin tärkeää Saimaa Stadiumille. Asiakkaita arvostetaan eikä heitä pidetä itsestäänselvyytenä. Epäkohtiin puu- tutaan matalalla kynnyksellä ja riskitilanteisiin valmistaudutaan etukäteen. Eri- laisiin tilanteisiin varaudutaan, ja tähän osallistetaan myös yhteistyökumppa- neita. Yhteistyökumppaneita ja heidän osaamistaan arvostetaan ja heitä kuun- nellaan. Kumppanuutta kehitetään jatkuvasti ja toimintaa kehitetään yhdessä. Yhteistyökumppanuuksista pyritään tekemään mahdollisimman toimivia. Haastattelujen perusteella kommunikointi yhteistyökumppaneiden kanssa on avointa ja toimivaa, joskin tiedottamisessa on aina parantamisen varaa puolin ja toisin.

Saimaa Stadiumi sijaitsee Mikkelin Kalevankankaalla, jossa haastateltavien mukaan Saimaa Stadiumilla on merkittävä rooli. Koko Kalevankankaalla on paljon kävijöitä, joten sen vaikuttavuus Mikkelin alueelle on merkittävä. Yritykset Kalevankankaalla tekevät vahvaa yhteistyötä alueen toimivuuden ja vaikuttavuuden lisäämiseksi. Saimaa Stadiumin toiminta koetaan merkitykselliseksi ja yhteiskunnallisesti tärkeäksi, joka näkyy muun muassa liikuntaharrastusten kautta. Saimaa Stadiumi luo ainutlaatuisen ympäristön, joka tarjoaa mahdollisuudet monipuoliselle tekemiselle. Tämän lisäksi haastatteluissa mainitaan, että Saimaa Stadiumilla olisi mahdollisuuksia vaikka ja mihin muuhunkin nykyisen toiminnan lisäksi. Haastatteluissa nostetaan myös samassa rakennuksessa sijaitseva Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun tutkimuslaboratorio Active Life Lab, jossa saadaan kerättyä niin fyysiseen kuin henkiseenkin hyvinvointiin liittyvää dataa.

Haastateltavien mukaan Saimaa Stadiumin henkilökunta on pieni, joten monella työtehtävät ovat hyvinkin monipuolisia, mutta samaan aikaan myös pal-kitsevia. Henkilöstö tulee hyvin toimeen keskenään ja yhteistyötä tehdään tiiviisti. Heidän jaksamisestaan pidetään huolta ja heidän työtään arvostetaan. Heille annetaan mahdollisuuksia kouluttautua ja ylläpitää omaa osaamistaan. Henkilöstö toimii Saimaa Stadiumin kasvoina, joten heidän hyvinvointiinsa panostetaan.

Taloudellinen vastuu ja hyvä hallintotapa

Taloudelliseen vastuuseen ja hyvään hallintotapaan liittyvissä asioissa haastateltavilla oli erilaisia näkemyksiä asioista. Päätöksenteko ja johdon moninaisuus herättivät ajatuksia ja pohdintoja, joihin ei haastatteluiden aikana aina löydetty vastauksia. Toisaalta päätöksenteon koettiin olevan epäselvää eikä aina kovin näkyvää. Siitä viestimisen toivottiin olevan läpinäkyvämpää. Toisaalta taas päätöksenteon nähtiin olevan niin näkyvää kuin mahdollista ja päätösten vaikuttavan loogisilta ja jäsennellyiltä. Monissa vastauksissa pohdintaa herätti se, minkä verran päätöksistä pitäisi tiedottaa yrityksen ulkopuolelle. Saimaa Stadiumi on osakeyhtiö, jolloin kaikista asioista ei voida avoimesti viestiä.

Johdon moninaisuuden osalta vastauksissa näkyi kahta eri vaihtoehtoa. Joko johdon ajateltiin olevan niin moninainen kuin mahdollista tai sitten hallituksen kokoonpanosta ei ollut niin paljon tietoa, että kysymykseen olisi osattu vastata. Selkeästi yhteistyökumppaneiden vastauksissa kävi ilmi, että hallituksen moninaisuuteen ei juurikaan pystytä ottamaan kantaa, koska ei tiedetä, keitä hallitukseen kuuluu, mutta toisaalta taas asialla ei nähty olevan vaikutusta yhteistyökumppanuuteen. Omistajien edustajia haastateltaessa moni näki, että hallituksessa on edustusta monesta eri ammatillisesta osaamisesta, kuten talous- ja koulutusosaamisesta, tapahtumatuotanto-osaamisesta sekä teknisestä ja tki-osaamisesta. Myös sukupuolet ovat jakautuneet hallituksessa hyvin ja eri ikäluokistakin löytyy edustajia. Kovin nuoria edustajia ei hallituksessa ole, mutta vastauksissa korostui vahva kokemus, jota iän myötä kertyy. Haastateltavat eivät myöskään nähneet, että ikä olisi keskeinen tekijä hallituksen päätöksenteossa.

Haastatteluissa tiedusteltiin haastateltavien näkemystä Saimaa Stadiumin kannattavuudesta pitkällä aikavälillä. Nykypäivän haasteellinen yleinen taloustilanne näkyy vastausten mukaan myös Saimaa Stadiumilla. Oman haasteensa asiaan tuo suhteellisen uuden rakennuksen kulurakenne. Hallin muuntelu eri käyttötarkoituksiin on yllättävän kallista, esimerkiksi lattian suojaus tai naulakoiden toimitus tuovat yritykselle kustannuksia. Tästä huolimatta Kalevankankaalla ja Saimaa Stadiumilla nähdään pääasiassa olevan hyvä tulevaisuus, ja kannattavuutta pystytään kasvattamaan pitkän tähtäimen tavoitteena oikealla tavalla johdettuna. Vastauksissa esille nousi myös tarve tehdä erilaisia muutoksia kannattavuuden takaamiseksi. Konkreettisia esimerkkejä ei kuitenkaan tullut esiin. Kilpailu hyvinvointi- ja tapahtuma-alalla on kovaa ja haastatteluissa nostettiin tapahtumien myymisen olevan asiantuntemusta vaativaa.

Saimaa Stadiumin hallitus seuraa toiminnan kehittymistä ajantasaisesti ja tekee tarvittaessa nopeitakin päätöksiä. Saimaa Stadiumilla katsotaan kuitenkin olevan mahdollisuuksia vaikka ja mihin. Samaan aikaan esille nousee myös muu kuin rahallinen arvo, eli paljonko annetaan arvoa esimerkiksi kaupunkilaisten hyvinvoinnin edistämiseen ja tilojen tarjoamiseen.

Taulukko 1. Teemahaastattelun tulokset vastuullisuuden nykytilasta

Ympäristövastuu	<ul style="list-style-type: none"> -energiatehokkuuteen kiinnitetään huomiota -energiankulutus on iso kustannuserä -kiinteistöpäällikkö seuraa tilannetta jatkuvasti -jätteiden lajittelua ei juurikaan sisätiloissa ole -yhteistyökumppaneiden kanssa yhdessä pohdintaa ja jatkuvaa kehittämistä
Sosiaalinen vastuu	<ul style="list-style-type: none"> -tiloissa käy monenlaisia ihmisiä -asiakkaita pyritään kohtelemaan mahdollisimman tasa-arvoisesti -henkilökuntaa on vähän, työtehtävät ovat monipuolisia ja palkitsevia -henkilöstö tulee hyvin toimeen keskenään, yhteistyötä tehdään tiiviisti -henkilöstön hyvinvointiin panostetaan -asiakkaiden turvallisuus ja hyvinvointi on erittäin tärkeää -kynnys puuttua poikkeamiin on matala -riskitilanteisiin valmistaudutaan etukäteen -yhteistyökumppaneita arvostetaan ja heistä huolehditaan, kuunnellaan ja kehitetään kumppanuutta jatkuvasti, tekemistä kehitetään yhdessä -kumppanuuksista pyritään tekemään mahdollisimman toimivia -yhteistyökumppaneiden kanssa viestintä on avointa -tiedottamisessa yhteistyökumppaneille on aina parantamisen varaa -suuret kävijämäärät koko Kalevankankaalla, joten vaikuttavuus alueelle on merkittävä -luo uniikin ympäristön, jossa voi toteuttaa monipuolisesti -toiminta on merkityksellistä ja yhteiskunnallisesti tärkeää, joka näkyy oma-kohtaisen liikuntaharrastuksen kautta
Taloudellinen vastuu / hyvä hallintotapa	<ul style="list-style-type: none"> -minkä verran päätöksenteko pitäisi näkyä ulospäin -osakeyhtiö, joten kaikista asioista ei voida avoimesti viestiä -ei tietoa hallituksen kokoonpanosta -ammattillinen osaaminen jakaantuu hyvin hallitustoimijoiden kesken -paljonko annetaan arvoa kaupunkilaisten hyvinvoinnin edistämiseen ja tilojen tarjoamiseen rahallisen hyödyn ohitse -tämän päivän taloudellinen tilanne tuo haasteita talouteen

Haastatteluista saatuja oleellisimpia ja vastauksissa toistuvia asioita on kerätty yhteenvetona yllä olevaan taulukkoon 1. Taulukossa on jaoteltu vastaukset teemoittain ympäristövastuuseen, sosiaaliseen vastuuseen ja taloudelliseen vastuuseen sekä hyvään hallintotapaan.

6.1.2 Tulevaisuuden tahtotila

Haastatteluissa haastateltavilta kysyttiin myös tulevaisuuden tahtotilaan liittyviä kysymyksiä. Nämäkin kysymykset oli jaoteltu eri vastuullisuusteemoihin eli ympäristövastuuseen, sosiaaliseen vastuuseen ja taloudelliseen vastuuseen sekä hyvään hallintotapaan.

Haastatteluissa ympäristövastuun tulevaisuuteen liittyen nousi muutama tois-
tuva tekijä. Pääosin koetaan, että ympäristövastuuseen liittyvät asiat ovat kun-
nossa, eikä mitään suurempia muutoksia ole tarvetta tehdä. Tästä huolimatta
aina voidaan kuitenkin asioita parantaa. Esimerkiksi uusiutuvan energian, ku-
ten aurinkopaneelien lisäämisen mahdollisuuksia voitaisiin selvittää. Haastat-
teluissa mainittiin ympäristösertifikaatin hankinta, jonka avulla olisi mahdollista
kehittää toimintaa entistä parempaan suuntaan ja myös selkeyttää sitä. Sertifi-
kaatin avulla toimintaa voidaan tuoda näkyvämmäksi ja osaksi Saimaa Sta-
diumin sidosryhmien tekemistä. Vastuullisuuteen ja ympäristövastuuseen liitty-
vää viestintää olisi hyvä lisätä, ja haastateltavat näkivät tärkeänä, että yrityk-
sessä pidetään kiinni annetuista lupauksista.

Jätehuollon ja kierrätyksen toimivuuteen toivottiin parannusta tulevaisuu-
dessa. Ei pelkästään se, että mahdollistetaan jätteiden lajittelu vaan myös se,
että pyritään ennakoimaan jätemäärää ja vähentämään sitä. Isoissa yleisöta-
pahtumissa kannattaa kiinnittää huomiota ruokahävikkiin ja pakkausjätteeseen
sekä toiminnassa pyrkiä välttämään kertakäyttöisiä asioita. Monesti Saimaa
Stadiumin tilat vuokrataan ja itse tapahtuman järjestää joku muu taho. Tällöin
olisi saatava asiat toimimaan hyvin molempien näkökulmasta. Saimaa Sta-
diumin kannattaa valita yhteistyökumppanit huolella ja kannustaa myös heitä
ympäristöystävälliseen toimintaan.

Saimaa Stadiumi sijoittuu Mikkelin Kalevankankaalle, aivan ulkoilureitistöjen
viereen, osaksi erinomaisia liikuntamahdollisuuksia. Haastatteluissa toivottiin,
että Saimaa Stadiumin palvelutarjoamaa yhdistettäisiin ympärillä olevaan
luontoon. Saimaa Stadiumilla voitaisiin järjestää erilaisia tapahtumia paljon
laajemmassa mittakaavassa kuin nykyään. Esimerkiksi erilaiset messut tai ur-
heiluseurojen kansalliset tapahtumat toisivat eri tavalla osallistujia myös Mik-
kelin ulkopuolelta. Sosiaaliseen vastuuseen voitaisiin tulevaisuudessa haasta-
teltavien mukaan myös kiinnittää huomiota lisäämällä vaikuttavuutta ja sen
mittaamista esimerkiksi kävijämääriä ja terveysvaikutuksia mittaamalla. Muun
muassa tämän avulla olisi mahdollista saavuttaa yritykselle positiivisempaa
mainetta.

Haastateltavien mukaan Saimaa Stadiumi voisi toimia ns. katto-organisaationa Kalevankankaalla, joka nostaa sosiaalisen vastuun teemaa pinnalle rohkeasti. Viestitään ulospäin asioista, jotka ovat Saimaa Stadiumille tärkeitä, kuten mitä yrityksessä arvostetaan tai halutaan tehdä henkilöstön ja asiakkaiden eteen. Tuodaan esille monipuolisuutta, jota Saimaa Stadiumilla pystytään tarjoamaan liikunnan ja hyvinvoinnin lisäämiseksi.

Yhteistyön kehittäminen alueen oppilaitosten kanssa nousee tärkeäksi tekijäksi haastateltavien näkemyksen mukaan. Eri sidosryhmien välillä olevaa yhteistyötä voitaisiin parantaa entisestään järjestämällä henkilöstölle ja yhteistyökumppaneille avoimia keskustelutilaisuuksia, joissa käydään läpi Saimaa Stadiumin tulevaisuutta ja strategiaa tuleville vuosille. Henkilöstölle viestiminen ylipäänsä katsotaan olevan tärkeässä roolissa, kun halutaan tehdä asioita yhteisen tavoitteen eteen.

Taloudelliseen vastuuseen ja hyvään hallintotapaan liittyen haastateltavat toivoisivat lisää avointa viestintää hallituksen ja henkilöstön sekä yhteistyökumppaneiden välillä. Haastatteluissa tuotiin esille halukkuutta tuoda Saimaa Stadiumin tiloihin lisää hyvinvointia tukevia yrityksiä, jolloin yhteistyöstä tulisi vattomampaa ja kommunikointikin olisi helpompaa, kun ollaan lähellä toisia. Näkyvää ja avointa toimintaa toivotaan lisää esimerkiksi positiivisen sosiaalisen median ja toimitusjohtajan esilläolon avulla.

Tulevaisuudelta toivotaan myös liikevaihdon jatkuvaa kasvua ja siirtymistä lähemmäs positiivista tulosta. Kun talouden seuraamiseen menee vähemmän aikaa ja energiaa, voidaan panostaa entistä enemmän kehittämistyöhön, uusiutumisen varmistamiseen ja kiinnostavuuteen sekä vastuullisuusasioihin.

Taulukko 2. Teemahaastattelun tulokset vastuullisuuden tulevaisuudesta

Ympäristö- vastuu	-ympäristösertifikaatti -kierrätys toimivaksi -jättemäärän ennakointi ja vähentäminen -yhteistyökumppaneiden valinta ja heidän kannustamisensa ympäristöystävälliseen toimintaan
Sosiaalinen vastuu	-eri tyyppiset tapahtumat, joiden avulla saadaan vaikuttavuutta alueeseen: urheiluseurojen kansalliset tapahtumat, messut -vaikuttavuuden lisääminen ja miten sitä mitataan, esim. kävijämäärät ja terveysvaikutukset

	-positiivisemmän maineen saavuttaminen, monipuolisuudesta viestiminen
Taloudellinen vastuu / hyvä hallintotapa	-hyvinvointia tukevia yrityksiä lisää saman katon alle -lisää kommunikointia eri toimijoiden kesken, kun ollaan saman katon alla -liikevaihdon jatkuva kasvu ja siirtyminen lähemmäs positiivista tulosta -talouden seuraamiseen vähemmän aikaa, kun se on tasapainossa. Tällöin voidaan panostaa enemmän kehittämistyöhön ja uusiutumisen varmistamiseen ja kiinnostavuuteen sekä vastuullisuusasioihin

Oleellisia ja vastauksissa toistuvia asioita on kerätty yhteenvedoksi taulukkoon 2. Vastaukset on jaoteltu samojen teemojen mukaisesti ympäristö vastuuseen, sosiaaliseen vastuuseen sekä taloudelliseen vastuuseen ja hyvään hallintotapaan, kuin mitä kysymyksetkin oli jaoteltu.

Haastattelun lopussa jokaiselta haastateltavalta kysyttiin vielä avoimena kysymyksenä, haluaako lisätä Saimaa Stadiumin vastuullisuuteen jotain, mistä ei vielä keskusteltu. Eräs haastateltava toi esiin vastuullisuuden tärkeyttä ja ympäristösertifikaatin hankkimista mahdollisesti yhteistyössä eri toimijoiden kesken. Toinen haastateltava huomioi, että yksilöt toimivat omien valintojen perusteella, joten heidän arvojensa pitää kohdata Saimaa Stadiumin arvot. Vastauksissa nousi myös esille, että vastuullisuus on Saimaa Stadiumin toiminnassa ollut alusta asti hyvin luonnollisesti mukana. Yritysjohdolla on saattanut esittää asiasta ajatuksia, jotka muut yrityksessä toimivat ovat ottaneet omakseen. Arjessa asioita tehdään oikein.

6.2 Dokumenttianalyysin tulokset

Dokumenttianalyysissä tarkasteltavana olivat Saimaa Stadiumin verkkosivut ja strategia sekä vuoden 2024 alussa valmistunut henkilöstön näkökulmasta tehty vastuullisuuden nykytilan kartoitusta. Vastuullisuuden nykytilaa tutkiessa analysoitavaksi valituissa dokumenteissa toistui tiettyjä asioita jokaisesta teemasta. Taulukkoon 3 on koottu asioita, jotka aineistossa toistuivat.

Taulukko 3. Dokumenttianalyysin tulokset vastuullisuuden nykytilasta

Ympäristövastuu	-rakennus on uusi ja ympäristöasioihin on pyritty kiinnittämään huomiota jo rakennusta suunniteltaessa -energiankäyttöä seurataan jatkuvasti ja asioihin pyritään reagoimaan ajantasaisesti -energiatehokkuutta kehitetään jatkuvasti -käytetään uusiutuvan energian ratkaisuja, kuten aurinkopaneelit
-----------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> -valaisimien käyttö on nykyaikaista ja tarkoituksenmukaista, valotehoa säädetään liiketunnistimilla -ilmanvaihto, lämmitys ja jäähdytys tarpeen mukaan
Sosiaalinen vastuu	<ul style="list-style-type: none"> -henkilöstö on pieni, mutta turvallinen ja tasa-arvoinen -asiakkaiden turvallisuus on erittäin tärkeää -asiakkaita kohdellaan tasa-arvoisesti -toiminnalla suuri vaikutus koko Mikkelin alueeseen -halutaan kasvattaa hyvinvointia -tarjotaan monipuolisia liikuntamahdollisuuksia kaikille -tarjotaan tiloja monipuolisiin elämyksiin konserttien ja tapahtumien parissa -tuetaan työyhteisöjä työhyvinvoinnin kehittämisessä -kestävät sidosryhmäyhteistyöt
Taloudellinen vastuu / hyvä hallintotapa	<ul style="list-style-type: none"> -hallituspaikat jakaantuvat omistusosuuksien mukaan -päätöksenteko ei näy juurikaan ulospäin -kulurakenne haastava

Ympäristövastuuseen liittyen aineistosta nousi esiin se, että Saimaa Stadiumin rakennus on uusi. Se on valmistunut vuonna 2018, jolloin ympäristöasiat ovat olleet jo pinnalla, ja näihin on pystytty kiinnittämään huomiota rakennusta suunniteltaessa. Saimaa Stadiumilla energiankäyttöä ja energiatehokkuutta seurataan ja kehitetään jatkuvasti, ja asioihin pyritään reagoimaan ajantasaisesti. Esimerkkeinä vastuullisuusteosta aineistosta nousi uusiutuvan energian ratkaisut, kuten aurinkopaneelien käyttö, nykyaikaiset valaisimet, jotka säätelevät valotehoa liiketunnistimien avulla sekä ilmanvaihdon, lämmityksen ja jäähdytyksen käyttö ja säätely tarpeen mukaan.

Sosiaalisessa vastuussa aineistossa korostui asiakkaiden turvallisuuden ja hyvinvoinnin tärkeys. Asiakkaita pyritään kohtelevaan mahdollisimman tasa-arvoisesti. Myös työntekijöiden turvallisuus ja tasa-arvoisuus sekä kestävien sidosryhmäyhteistöiden merkitys toistuivat aineistossa. Saimaa Stadiumilla katsotaan olevan suuri vaikutus koko Mikkelin alueeseen. Siellä halutaan kasvattaa hyvinvointia tukemalla työyhteisöjä työhyvinvoinnin kehittämisessä, tarjoamalla monipuolisia liikuntamahdollisuuksia kaikille sekä erilaisia tiloja monipuolisiin elämyksiin konserttien ja tapahtumien parissa.

Taloudelliseen vastuuseen ja hyvään hallintotapaan liittyen aineistossa toistui, että paikat Saimaa Stadiumin hallituksessa jakaantuvat omistajien omistusosuuksien mukaisesti. Omistajien logot löytyvät verkkosivujen alareunasta.

Päätöksenteko ei aineiston mukaan kuitenkaan juuri näy ulospäin. Taloudelliseen vastuuseen liittyen kulurakenne näyttää haastavalta.

Dokumenttianalyysissä aineistoa analysoitiin myös tulevaisuuden näkökulmasta. Mitä muutoksia Saimaa Stadiumilla halutaan nähdä tulevien vuosien aikana? Aineistossa toistuvia asioita on koottu taulukkoon 4.

Taulukko 4. Dokumenttianalyysin tulokset vastuullisuuden tulevaisuudesta

Ympäristövastuu	-jätteiden lajittelussa areenan sisätiloissa parantamisen varaa
Sosiaalinen vastuu	-halutaan kehittää ja ylläpitää toimintaa -halutaan toimia alustana hyvinvointia edistävälle koulutukselle, tutkimukselle ja kehittämistoiminnalle -tuo kumppanille lisäarvoa ja kokoaa toimijoita yhteen -tunnettu ja arvostettu toimija -henkilöstö on osaavaa ja kehittämiskykyistä
Taloudellinen vastuu / hyvä hallintotapa	-halutaan, että talous on kunnossa -toiminnan tuotoilla katetaan kulut ja talous mahdollistaa myös toiminnan kehittämisen -toiminnan vaikutukset näkyvät muillakin tavoilla kuin pelkästään taloudellisessa tuloksessa

Tulevaisuudessa Saimaa Stadiumin halutaan kehittävän ja ylläpitävän ainutlaatuista toimintaa. Sen toivotaan toimivan alustana hyvinvointia edistävälle koulutukselle, tutkimukselle ja kehittämistoiminnalle. Sen halutaan olevan tunnettu ja arvostettu toimija sekä kokoavan eri toimijoita yhteen, tuoden myös kumppaneilleen lisäarvoa. Henkilöstön halutaan olevan osaavaa sekä kehittämiskykyistä. Taloudellisesti Saimaa Stadiumin toivotaan pystyvän kattamaan kulunsa omalla toiminnallaan ja mahdollistamaan myös toiminnan kehittämisen. Toiminnan positiiviset vaikutukset halutaan näkymään myös muutoin kuin vain viivan alla. Ympäristövastuuseen liittyen toivotaan, että areenan sisätiloissa jätteiden lajittelua pystyttäisiin parantamaan.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää Saimaa Stadiumin vastuullisuuden nykytila sekä tulevaisuuden tahtotila oleellisimpien yhteistyökumppaneiden, omistajien ja johdon näkökulmasta. Tässä luvussa esitellään johtopäätökset, joita tutkimustuloksista syntyi sekä tarkastellaan tutkimuksen luotettavuutta.

7.1 Työn johtopäätökset

Tässä alaluvussa käsitellään tutkimusongelmittain, millaisia johtopäätöksiä tämän opinnäytetyön tutkimustuloksista syntyi. Ensimmäiseksi käsitellään, millainen vastuullisuuden nykytilanne Saimaa Stadiumilla on omistajien, johdon ja oleellisimpien yhteistyökumppaneiden näkökulmasta. Toiseksi käsitellään, mihin vastuullisuuden osa-alueisiin Saimaa Stadiumilla halutaan tulevaisuudessa panostaa.

Kummassakin tutkimusongelmassa on nähtävissä, että Saimaa Stadiumin vastuullisuustyö on hyvällä alulla ja vastuullisuuden tilanne kokonaisuudessaan hyvä. Yrityksen toiminta huomioi yhteiskuntaan liittyviä asioita, ympäröivän ympäristön sekä yritykseen vaikuttavat ihmiset (Kuivalainen ym. s.a.). Asioita tehdään vastuullisesti, mutta tunnistettavia kehityskohteita myös löytyy. Vastuullisuuden nykytilannetta selvitettiin dokumenttianalyysin avulla sekä haastattelemalla tiettyjä sidosryhmiä.

Vastuullisuuden nykytila

Ympäristövastuuseen kuuluvia yleisiä painopisteitä ovat mm. energian käytön vähentäminen ja uusiutuvan energian lisääminen sekä jätteiden käsittely ja kierrätys (Vastuullisuusvalmennus.fi 2023). Koska kaikessa liiketoiminnassa tarvitaan energiaa, on hyvä kiinnittää huomiota juuri energiankulutuksen vähentämiseen ja uusiutuvan energian lisäämiseen (Liappis ym. 2019, 101). Tutkimustuloksissa on selkeästi nähtävissä, että Saimaa Stadiumi sitoutuu energiatehokkuuteen vahvasti. Tämä näkyy jo rakennuksen suunnitteluvaiheesta alkaen. Energiankulutusta seurataan tarkasti, ja toimenpiteitä tehdään tarvittaessa sen vähentämiseksi. Tästä kertoo se, että Saimaa Stadiumilla on konkreettisia toimintatapoja energiankulutuksen hallintaan ja optimointiin. Ilmanvaihtoa, jäähdytystä ja lämmitystä pyritään hallitsemaan oikea-aikaisesti, valaisuun käytetään nykyaikaista teknologiaa ja aurinkopaneeleita käytetään sähkön tuotannossa.

Yritykset pyrkivät huomioimaan omat ympäristövaikutuksensa tekemällä konkreettisia tekoja ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi (Kurittu & Rankinen 2023,

227). Saimaa Stadiumilla pyritään hallitsemaan ympäristövaikutuksia jätehuollon avulla, vaikkakin jätehuollossa on havaittu ristiriitaisuuksia ja kehitystarpeita. Vaikka ulkoalueilla onkin lajitteluastioita ja eri tapahtumissa jätekeräysmahdollisuuksia eri jakeille, sisätiloissa toteutettava jätehuolto kaipaa parannuksia.

Yrityksen sosiaalinen vastuu kohdistuu kaikkiin sen sidosryhmiin (Juutinen 2016, 30), ja yrityksen toiminnan tulee hyödyttää kaikkia sen sidosryhmiä (Businesscredit 2021). Pitkäaikaisia ja uudelleen asioivia asiakkaita saa, kun panostaa asiakkaiden turvallisuuteen ja hyvinvointiin sekä tarjoaa heille mahdollisimman hyvää asiakaspalvelua (Liappis ym. 2019, 135). Tutkimustulosten mukaan Saimaa Stadiumilla nähdään vaivaa asiakkaiden saamaan palvelukemukseen, jotta siitä saataisiin positiivista ja asiakkaat asioimaan uudelleen. Riskitilanteisiin varaudutaan etukäteen ja havaittuihin epäkohtiin puututaan matalalla kynnyksellä.

Asiakkaiden lisäksi myös muut ihmissuhteet nähdään Saimaa Stadiumilla tärkeässä roolissa. Yhteistyökumppanuuksia kehitetään jatkuvasti ja toiminnasta pyritään saamaan yhdessä toimivaa. Työyhteisö nähdään hyvinvoivana, ja työntekijöiden panosta arvostetaan. Heidän jaksamisestaan pidetään huolta. Työssä viihtymiseen tuleekin panostaa, jotta työssä viihdytään (Liappis ym. 2019, 133). Vastuullisesti toimivissa yrityksissä huomioidaan työntekijöiden osaaminen ja kehittyminen. Tämän avulla päästään tuottavampiin tuloksiin, mutta myös työntekijöiden sitoutuneisuus kasvaa ja työtyytyväisyys lisääntyy. (Tynkkynen & Berninger 2017, 38.)

Saimaa Stadiumin toiminta nähdään merkityksellisenä paikallisella tasolla, ja yritys edistää kaupunkilaisten hyvinvointia tarjoamalla monipuolisia palveluita ja tiloja. Lisäksi se luo merkittävää yhteistyötä alueen yritysten kanssa lisäten alueen toimivuutta ja vaikuttavuutta. Saimaa Stadiumin toimintaympäristö luo paljon mahdollisuuksia nykyisten palveluiden lisäksi, joiden avulla yrityksen yhteiskunnallista vaikuttavuutta pystyisi lisäämään entisestään.

Taloudellisella vastuulla tarkoitetaan yritysten liiketoiminnan kannattavuutta ja kilpailukykyä tavalla, joka hyödyttää kaikkia sidosryhmiä. Se on myös perusta hyvälle hallintotavalle. (Vastuullisuusvalmennus.fi 2023, 8.) Yrityksen toiminta

pyritään pitämään kannattavana ja nostamaan yhtiön arvoa pitkän aikavälin tavoitteena (Liappis ym. 2019, 74). Haastateltavien mukaan Saimaa Stadiumilla kohdataan taloudellisia haasteita, kuten monessa muussakin yrityksessä. Kulurakenne uuden ja modernin rakennuksen osalta on haastava. Kilpailu tapahtuma- ja hyvinvointialalla on kovaa, mikä vaatii jatkuvaa kehittymistä ja uusien toimintatapojen löytämistä kannattavuuden parantamiseksi. Tästä huolimatta tutkimustuloksien perusteella voidaan sanoa, että Saimaa Stadiumin kannattavuutta pystytään kasvattamaan pitkällä aikavälillä ja sillä on hyvä tulevaisuus.

Hyvään hallintotapaan lukeutuu esimerkiksi johdon monimuotoisuus, sääntöjen ja lakien noudattaminen sekä päätöksenteon läpinäkyvyys (Kurittu & Rankinen 2023, 172–173). Moninainen johto tuo keskusteluihin ja päätöksentekoon erilaisia näkökulmia, ja sitä voidaan arvioida esimerkiksi sukupuolen, iän tai ammatillisen osaamisen perusteella (Liappis ym. 2019, 75). Vaikka tutkimustulosten perusteella Saimaa Stadiumin hallituksen kokoonpanosta ei ollut aivan täyttä varmuutta, sen moninaisuuden koetaan silti olevan yrityksessä tärkeässä roolissa. Päätöksenteon läpinäkyvydessä ja tiedottamisessa on parantamisen varaa. Vaikka päätöksenteon koetaan olevan jossain määrin niin avointa kuin mahdollista, voitaisiin tiedottamista Saimaa Stadiumin ulkopuolelle miettiä. Toisaalta on ymmärrettävä, että kaikista päätöksistä ei voida viestiä avoimesti, koska kyseessä on osakeyhtiö.

Tulevaisuuden tahtotila

Toisena tutkimusongelmana oli tässä opinnäytetyössä selvittää, mihin vastuullisuuden osa-alueisiin Saimaa Stadiumilla halutaan tulevaisuudessa panostaa. Kun nykytilan kartoitus on tehty, yrityksen tulee asettaa itselleen tavoitteita päästäkseen vastuullisuustyössä eteenpäin (Kurittu 2018, 54). Yrityksen tulisi asettaa sellaisia tavoitteita, joihin se voi itse omilla toimillaan vaikuttaa (Liappis ym. 2019, 205).

Ympäristövastuuseen liittyvät asiat koetaan Saimaa Stadiumilla olevan pääasiassa kunnossa. On kuitenkin selvää, että aina on parannettavaa ja kehitettävää. Tutkimustulosten perusteella Saimaa Stadiumilla on vahva näkemys

ympäristövastuusta ja sen merkityksestä. Yrityksellä on kiinnostusta lisätä uusiutuvan energian käyttöä aurinkopaneeleja lisäämällä sekä tarkastella oman jätehuollon toimivuutta. Jätteiden lajittelu sisätiloissa sekä ennakoiva jätehuolto ja jätteen vähentäminen voisivat olla avaintekijöitä tässä kehityksessä, niin arkipäivän toimien kuin myös erilaisten tapahtumien osalta.

Tutkimustuloksissa nousi esiin halu ympäristösertifikaatin hankintaan, jonka avulla toimintaa voisi kehittää ympäristövastuullisempaan suuntaan ja toiminnasta voisi saada selkeämpää. Se voisi olla myös tärkeä tekijä vastuullisuusviestinnässä. Viestinnän avulla toiminnasta saadaan läpinäkyvämpää, joka auttaa erottautumaan kilpailijoista (Tynkkynen & Berninger 2017, 46).

Sosiaalisen vastuun merkitys nousi tutkimustuloksissa merkitykselliseksi tekijäksi. Saimaa Stadiumilla toimintaa tehdään sidosryhmiä varten. Asiakkaat, työntekijät ja yhteistyökumppanit nähdään tärkeimpinä sidosryhminä. Ihmisiä tarvitaan menestykselliseen yritystoimintaan (Liappis ym. 2019, 128) ja yritys on itse vastuussa siitä, miten se sidosryhmiään kohtelee. Sosiaalisesti vastuulliselta yritykseltä halutaan ostaa palveluita, sen kanssa halutaan tehdä yhteistyötä, ja se nähdään myös suosittuna työnantajana. (Vastuullisuusvalmennus.fi 2023.) Tutkimustulosten mukaan tulevaisuudessa halutaan kiinnittää entistä enemmän huomiota Saimaa Stadiumin vaikuttavuuteen esimerkiksi erilaisien tapahtumien ja vaikuttavuuden mittaamisen avulla. Tämän myötä olisi mahdollista edistää positiivista mainetta ja saada lisää osallistujia tapahtumiin.

Tarjoamalla erilaisia tapahtumia ja aktiviteetteja, jotka ovat houkuttelevia ja saavutettavissa erilaisille ihmisille, Saimaa Stadiumi voi auttaa edistämään yhteisön osallisuutta ja hyvinvointia sekä vahvistamaan mielikuvaansa paikkana, joka välittää kaikista kävijöistään. Vaikuttavuuden vaikutusta voi auttaa arvioimaan esimerkiksi kävijämäärien tai terveysvaikutusten mittaaminen. Mittaamisen avulla voidaan verrata tuloksia keskenään vuodesta toiseen. Myös muihin samalla alalla toimiviin yrityksiin vertailu on helpompaa, kun toimintaa pystytään mittaamaan. (Liappis yms. 2019, 215.)

Tutkimustulosten mukaan Saimaa Stadiumilla halutaan tulevaisuudessa panostaa yhteistyön kehittämiseen. Seudulla toimii useita merkityksellisiä oppi-

laitoksia, joiden kanssa voidaan luoda molemminpuolisia hyötyjä ja näkyvyyttä. Yhteistyötä voidaan kehittää myös paikallisten yritysten kanssa, esimerkiksi tuomalla samoja tavoitteita ja toiminta-ajatuksia omaavien yritysten toimitiloja Saimaa Stadiumin tiloihin. Yhteistyökumppaneiden kanssa entistä avoimempaa ja selkeämpää yhteistyötä pystyttäisiin luomaan järjestämällä yhteisiä keskustelutilaisuuksia, joissa yrityksen tavoitteita ja strategiaa nostetaan esille. Avainsidosryhmien kanssa on kannattavaa pyrkiä avoimeen ja aktiiviseen vuorovaikutukseen (Liappis ym. 2019, 223). Sieltä voi löytyä osaamista yrityksen toimialan olosuhteista ja tarpeista. Sillä saadaan myös viestittyä ja osoitettua aitoa kiinnostusta ja sitoutumista yhteistyöhön. (Juutinen 2016, 191.)

Myös taloudellisessa vastuussa ja hyvässä hallintotavassa löytyi muutama osa-alue, johon tutkimustuloksissa kiinnitettiin huomiota ja toivottiin panostusta. Ensinnäkin Saimaa Stadiumin toiminnan ymmärrystä entistä paremmin eri sidosryhmien välillä voi auttaa avoin viestintä ja läpinäkyvyys. Viestinnän lisääminen voi auttaa edistämään motivaatiota yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Positiivista näkyvyyttä voisi lisätä esimerkiksi sosiaalisessa mediassa ja toimitusjohtajan esilläololla. Toisena tutkimustulosten perusteella nousseena tavoitteena on jatkaa liikevaihdon kasvattamista ja saada toiminta kohti kannattavaa tulosta, jotta resursseja saadaan siirrettyä enemmän yritystoiminnan kehittämiseen ja vastuullisuustyöhön. Kannattavuutta voisi lisätä esimerkiksi pohtimalla palvelutarjontaa ja sen jatkuvaa uudistumista.

7.2 Tutkimuksen luotettavuus

Opinnäytetyön arviointi on osa opinnäytetyön prosessia. Sen perusteella voidaan pohtia prosessin onnistumista kokonaisuutena ja myös tulosten ja johtopäätösten soveltuvuutta käytäntöön. Tekijän omat päätökset voivat vaikuttaa luotettavuuteen esimerkiksi aineiston ja lähteiden laadulla. On osattava olla kriittinen lähteiden suhteen sekä myös suunnitella ja toteuttaa huolella aineiston keruu. (Vilkkä 2021, 131–132.)

Tuomen ja Sarajärven (2018, 163) mukaan ei ole yksinkertaisia ohjeita, kun arvioidaan laadullisen tutkimuksen luotettavuutta. Arviointia tehdessä on ajateltava kokonaisuutta, ja painotettava johdonmukaisuutta. (Tuomi & Sarajärvi

2018, 163.) Kananen (2015, 352) nostaa seuraavat kriteerit esiin laadullisen tutkimuksen luotettavuutta tarkastellessa: luotettavuus, siirrettävyys, riippuvuus ja vahvistettavuus.

Luotettavuudella tarkoitetaan sitä, että tutkimustulokset ja esitetty tulkinta ovat totuudenmukaisia eli vastaavat tutkimusongelmaa. Tutkimusaineisto, menetelmät ja analysointi dokumentoidaan riittävän tarkasti. Kerätyn aineiston avulla muut pääsisivät samaan lopputulokseen tutkimusta tehdessään. Siirrettävyydellä tarkoitetaan, että laadullisen tutkimuksen avulla ei pyritä yleistämään tutkittavaa ilmiötä vaan ymmärtämään sitä. Ilmiön lähtötilanne, oleelliset oletukset sekä aineiston kerääminen ja analysointi kuvaillaan mahdollisimman hyvin, jolloin siirrettävyyttä voidaan arvioida. (Kananen 2015, 353.)

Riippuvuus eli toistettavuus varmistaa sen, että ulkopuolinen henkilö tekee tutkimustuloksista saman tulkinnan ja päätyy samaan lopputulokseen. Tällöin voidaan todeta, että tulkinta on onnistunut. Vahvistettavuus on kaikkein luotettavinta, kun aineiston käy läpi se, jota asia koskee. Esimerkiksi haastateltava tarkastelee tutkimustulosta ja tulkintaa, mikä varmistaa tutkimuksen luotettavuuden tutkijan näkökulmasta ja vahvistaa, että tulokset eivät ole tutkijan omia olettamuksia. (Kananen 2015, 353–354.)

Tämän opinnäytetyön tekemisessä pyrittiin tietoisesti käyttämään mahdollisimman tuoreita lähteitä, koska haluttiin, että käytettävä tieto on ajantasaista ja tuoretta. Mukana on myös lähteitä, joiden julkaisuajankohdasta ei ole tietoa, mutta pääsääntöisesti käytetyt lähteet eivät ole kovinkaan vanhoja. Ulkomaisia lähteitä käytettiin tietoisesti rajallisesti, mikä voi olla rajoittanut opinnäytetyön näkökulmia. Käytetyt lähteet olivat monipuolisia, kuten kirjoja, e-kirjoja, WWW-sivuja, PDF-dokumentteja ja haastatteluja. Lähteitä käytettiin riittävästi opinnäytetyötä tehdessä, ja niiden luotettavuutta pyrittiin tarkastelemaan huolella.

Opinnäytetyön tekemistä aloittaessa määritettiin tutkimusongelmat ja valittiin aineistonkeruumenetelmiksi dokumenttianalyysi sekä teemahaastattelut. Dokumenttianalyysin avulla pystyttiin tutkimaan toimeksiantajaan liittyviä olemassa olevia dokumentteja. Teemahaastattelulla saatiin asiantuntevaa näkemystä tutkittavasta ilmiöstä. Kummassakin menetelmässä olleet kysymykset

pohjautuivat opinnäytetyön teoriaan, ja vastauksia saatiin tutkimusongelmien kysymyksiin. Tutkimusongelmien kannalta valitut aineistonkeruumenetelmät sopivat hyvin.

Teemahaastattelu antoi vastaajille mahdollisuuden kertoa vapaasti omasta näkemyksestään, ja asioita pystyttiin tarpeen mukaan tarkentamaan vapaalla keskustelulla. Haastattelujen edetessä huomattiin, että jotkut kysymykset saattoivat olla tutkimusongelmien kannalta epäoleellisia, joten haastattelun runkoa muokattiin haastattelutilanteen mukana. Tulosten luotettavuuden kannalta haastattelurungon muokkaamista olisi voinut tuoda paremmin esille tutkimustuloksissa tai johtopäätöksissä. Haastateltavien valintaa pohdittiin tarkasti yhdessä toimeksiantajan kanssa, jotta haastateltavilla olisi mahdollisimman hyvä näkemys tutkittavan ilmiön tämän hetken ja tulevaisuuden tilanteesta.

Kummallakin menetelmällä saadut vastaukset olivat yhteneväisiä monilta osin. Näin ollen voidaan todeta, että samankaltaisia tuloksia voitaisiin saada myös muilta tahoilta, jos tutkimus toistettaisiin. Opinnäytetyössä saatua tietoa voidaan pitää tämän perusteella luotettavana ja siirrettävyyttä voidaan hyvin pitää mahdollisena. Aiemmin on tutkittu samaa teemaa eri sidosryhmän näkökulmasta.

Opinnäytetyön riippuvuuden vahvistamiseen haastateltavien vastaukset ja tutkimustulokset olisi voinut antaa luettavaksi ulkopuoliselle henkilölle. Näin olisi voinut varmistaa, saako ulkopuolinen tehtyä samat tulokset ja olisiko hän päätenyt samaan lopputulokseen kuin mitä tässä opinnäytetyössä. Opinnäytetyön vahvistettavuutta varten tulokset olisi voinut toimittaa muutamalle haastateltavalle luettavaksi. Tällöin olisi saattanut tulla ongelmaksi se, että yksi haastateltava ei tiedä, mitä muiden kanssa on puhuttu, eikä näin voi vahvistaa tulosten oikeellisuutta kuin vain omalta osaltaan.

8 LOPUKSI

Opinnäytetyön aihe tuli toimeksiantajalta, jolla oli toive saada tarkempaa tietoa heidän vastuullisuudestaan oman vastuullisuustyön aloittamista varten. Asiat oli tähän asti ollut johdolla ajatuksena, mutta sen syvempää paneutumista ai-

heeseen ei vielä ollut. Aihe oli jo entuudestaan itselleni tuttu, joten pääsin syventämään osaamistani teeman parissa. Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää toimeksiantajan eli Saimaa Stadiumin vastuullisuuden nykytilaa tiettyjen sidosryhmien näkökulmasta sekä selvittää, mihin vastuullisuuden osa-alueisiin yrityksessä halutaan tulevaisuudessa panostaa. Työn teoriaosuudessa käsiteltiin yritys vastuuta eri näkökulmista, vastuullisuuden hyötyjä ja vastuullisuusohjelmaa, joiden pohjalta luotiin raamit vastuullisuusteemaan. Teemaa tutkittiin haastatteluiden ja dokumenttianalyysin avulla, ja mielestäni opinnäytetyössä löydettiin vastaukset tutkimusongelmiin.

Opinnäytetyö tarjosi toimeksiantajalle arvokasta tietoa, jonka avulla yrityksessä voidaan kehittää vastuullisuutta tulevaisuudessa. Toimeksiantajalle toimitettiin tutkimustuloksista ja johtopäätöksistä lyhyt Powerpoint-esitys, jonka avulla työn tuloksia voidaan myös esitellä halutuille sidosryhmille. Toimeksiantajan kanssa päätettiin, että haastatelluille henkilöille lähetetään sama Powerpoint-esitys tiedoksi.

Tämän opinnäytetyön avulla toimeksiantaja pystyy viestimään vastuullisuuden liittyvistä asioista esimerkiksi WWW-sivuillaan ja sosiaalisessa mediassa. Heidän nykyinen strategiansa on voimassa vielä vuoden 2025, joten strategian uudistamistyössä voidaan hyödyntää opinnäytetyön tuloksia ja vastuullisuusasioita strategiaa johtavana teemana. Työn tuloksien johdosta Saimaa Stadiumilla lähdetään tavoittelemaan ympäristösertifikaattia, joka toimii työkaluna kohti ympäristövastuullisempaa toimintaa. Se selkeyttää heidän toimintaansa ja auttaa vastuullisuusviestinnän lisäämisessä, jonka avulla toiminnasta saadaan läpinäkyvämpää ja kilpailijoista erottuvaa.

Tästä opinnäytetyöstä toimeksiantaja saa tietoa ja työkaluja oman vastuullisuustyönsä kehittämiseen. Se saa kokonaisvaltaisen kuvan nykyisestä vastuullisuustilanteesta, joka auttaa ymmärtämään, missä se sijaitsee vastuullisuuspolullaan ja mihin osa-alueisiin halutaan tulevaisuudessa panostaa. Tulosten pohjalta toimeksiantaja voi laatia konkreettisen toimintasuunnitelman vastuullisuuden parantamiseksi. Tämä auttaa ohjaamaan resursseja oikein ja asettamaan selkeät tavoitteet. Opinnäytetyön tulosten avulla toimeksiantaja pystyy erottumaan kilpailijoistaan positiivisella tavalla ja parantamaan mainettaan. Vastuullisuuden esiin tuomisella Saimaa Stadiumi pystyy lisäämään

houkuttelevuutta ja luottamusta työntekijöilleen, asiakkailleen ja omistajilleen sekä näiden avulla parantamaan taloudellista menestystään. Saimaa Stadiumilla on mahdollisuus erottautua kilpailijoistaan tuomalla omaa vastuullisuustyötään näkyväksi.

Koska tämän opinnäytetyön avulla selvitettiin Saimaa Stadiumin nykytila, voisi vastuullisuutta lähteä työstämään seuraavaksi olennaisuuskartoituksella, ja miettiä, mitkä teemat ovat heidän toiminnallensa aidosti kaikkein tärkeimpiä. Jatkossa voisi myös vielä miettiä nykytilan kartoitusta asiakkaiden näkökulmasta, koska asiakkaat ovat Saimaa Stadiumin toiminnassa erittäin tärkeässä roolissa.

Aloitin opinnäytetyöprosessin vuoden 2023 joulukuussa ja tein itselleni armollisen aikataulun, jonka pystyin hyvin sovittamaan omiin opintoihini sekä omaan henkilökohtaiseen elämäni. Alun perin ajattelin, että saisin työn valmiiksi lokakuun loppuun mennessä. Koska elämäntilanteeni mahdollisti, pystyin panostamaan työhön enemmän kuin olin suunnitellut ja sain sen valmiiksi jo toukokuussa.

Mielestäni onnistuin opinnäytetyössä kaiken kaikkiaan hyvin. Pysyin hyvin aikataulussa ja opin teemasta paljon lisää. Pääsin haastamaan itseäni täysin itselleni uuden aineistonkeruumenetelmän eli dokumenttianalyysin parissa. Vastuullisuus ja yritysvastuu ovat laajoja teemoja, joihin pääsin tutustumaan syvemmin tämän opinnäytetyön avulla. Oma osaaminen vastuullisuudesta kasvoi huomattavasti, ja motivaatio aiheeseen lisääntyi sitä myöden, kun opinnäytetyö eteni. Mahdollisesti oma tulevaisuuden ammattini tulee liittymään vastuullisuusteemaan tavalla tai toisella.

LÄHTEET

Alastalo, M. & Vuori, J. s.a. Dokumentit. Tietoarkisto. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/laadullisen-tutkimuksen-aineistot/dokumentit/> [viitattu 19.3.2024].

Alasuutari, P. 2011. Laadullinen tutkimus 2.0. Tampere: Vastapaino. E-kirja. Saatavissa: <https://www.ellibslibrary.com/book/9789517685030> [viitattu 14.3.2024].

Brockett, A. & Rezaee, Z. 2012. Corporate Sustainability. Integrating Performance and Reporting. New York: John Wiley and Sons, Inc. E-kirja. Saatavissa: <https://ebookcentral.proquest.com/lib/xamk-ebooks/reader.action?docID=836570> [viitattu 7.3.2024].

Businesscredit. 2021. Vastuullisuus liiketoiminnassa. Blogi. Päivitetty 1.4.2021. Saatavissa: <https://www.businesscredit.fi/blog/vastuullisuus-liiketoiminnassa#Yritysvastuun%20osa-alueet> [viitattu 12.1.2024].

Haapanen, R. 2023. Miksi yrityksellä tulee olla vastuullisuusohjelma? WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.kieriva.fi/vastuullisuusohjelma/> [viitattu 10.2.2024].

Hellström, E. & Parkkonen, P. 2022. Vastuullisuuden tulevaisuus. Miten vastuullisuus kohtaa kestävyden ja vaikuttavuuden? PDF-dokumentti. Saatavissa: https://media.sitra.fi/app/uploads/2022/06/sitra_vastuullisuuden_tulevaisuus_fin_0822.pdf [viitattu 3.1.2024].

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2022. Tutkimushaastattelu: teemahaastattelun teoria ja käytäntö. 2. painos. Helsinki: Gaudeamus. E-kirja. Saatavissa: <https://www.ellibslibrary.com/reader/9789523458123> [viitattu 11.3.2024].

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

Juutinen, S. 2016. Strategisen yritys vastuun käsikirja. Helsinki: Talentum Media. E-kirja. Saatavissa: [https://verkkokirjahylly-almatalent-fi.ezproxy.xamk.fi/teos/IAFBHXCTEB#/kohta:STRATEGISEN\(\(20\)YRITYSVASTUUN\(\(20\)K\(\(c4\)SIKIRJA/piste:b0](https://verkkokirjahylly-almatalent-fi.ezproxy.xamk.fi/teos/IAFBHXCTEB#/kohta:STRATEGISEN((20)YRITYSVASTUUN((20)K((c4)SIKIRJA/piste:b0) [viitattu 5.1.2024].

Kananen, J. 2015. Opinnäytetyön kirjoittajan opas: Näin kirjoitan opinnäytetyön tai pro gradun alusta loppuun. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kestavakehitys.fi. s.a. Mitä on kestävä kehitys? WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://kestavakehitys.fi/kestava-kehitys> [viitattu 5.1.2024].

Koipijärvi, T. & Kuvaja, S. 2020. Yritysvastuu 2.0 – Johtamisen uusi normaali. 2.uudistettu painos. Helsinki: Kauppakamari. E-kirja. Saatavissa: [https://kauppakamaritieto-fi.ezproxy.xamk.fi/ammattikirjasto/teos/yritysvastuu-2-2020#kohta:Yritysvastuu\(\(20\)2.0\(\(20\)\(\(2013\)\(\(20\)Johtamisen\(\(20\)uusi\(\(20\)normaali](https://kauppakamaritieto-fi.ezproxy.xamk.fi/ammattikirjasto/teos/yritysvastuu-2-2020#kohta:Yritysvastuu((20)2.0((20)((2013)((20)Johtamisen((20)uusi((20)normaali) [viitattu 11.1.2024].

Kuivalainen, T., Lahtinen, J. & Raappana, P. s.a. Yritysten vastuullisuutta on monen näköistä ja kokoista. Karelia ammattikorkeakoulu. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.karelia.fi/2023/06/yritysten-vastuullisuutta-on-monen-nakoista-ja-kokoista/> [viitattu 8.1.2024].

Kurittu, K. 2018. Yritysvastuuraportointi – kiinnostavan viestinnän käsikirja. Helsinki: Alma Talent. E-kirja. Saatavissa: [https://verkkokirjahylly-almatalent-fi.ezproxy.xamk.fi/teos/CACBFXDTEB#/kohta:Yritysvastuuraportointi\(\(20\)\(\(2013\)\(\(20\)Kiinnostavan\(\(20\)viestinn\(\(e4\)n\(\(20\)k\(\(e4\)si-kirja/piste:tHV](https://verkkokirjahylly-almatalent-fi.ezproxy.xamk.fi/teos/CACBFXDTEB#/kohta:Yritysvastuuraportointi((20)((2013)((20)Kiinnostavan((20)viestinn((e4)n((20)k((e4)si-kirja/piste:tHV) [viitattu 15.2.2024].

Kurittu, K. & Rankinen, L. 2023. Menesty kestävästi! - Vastuullisuus johdon ja hallituksen agendalla. Helsinki: Alma Talent. E-kirja. Saatavissa: [https://bisneskirjasto-almatalent-fi.ezproxy.xamk.fi/teos/JACBXXBTABFE#kohta:Menesty\(\(20\)kest\(\(e4\)v\(\(e4\)sti!/piste:tpl](https://bisneskirjasto-almatalent-fi.ezproxy.xamk.fi/teos/JACBXXBTABFE#kohta:Menesty((20)kest((e4)v((e4)sti!/piste:tpl) [viitattu 8.1.2024].

Kuronen, J. & Kuuluvainen, V. 2024. Saimaa Stadiumi kehittää toimintansa vastuullisuutta. Saimaa Stadiumi Oy. WWW-dokumentti. Päivitetty 23.2.2024. Saatavissa: <https://www.saimaastadiumi.fi/tuoreimmat-uutiset/saimaa-stadiumi-kehittaa-toimintansa-vastuullisuutta> [viitattu 28.2.2024].

Kuuluvainen, V. 2021. Kalevankangas yritystoiminnan kasvualustana. Hyvinvointi- ja elämyspalvelujen kampus. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-344-355-6> [viitattu 5.12.2023].

Kuuluvainen, V. 2023. Toimitusjohtaja. Haastattelu. 4.9.2023. Yritys Saimaa Stadiumi Oy.

Kuuluvainen, V. 2024. Toimitusjohtaja. Haastattelu. 23.2.2024. Yritys Saimaa Stadiumi Oy.

Liappis, H., Pentikäinen, M. & Vanhala, A. 2019. Menesty yritysvastuulla: käsikirja kokonaisuuteen. Helsinki: Edita. E-kirja. Saatavissa: <https://shop-edita-fi.ezproxy.xamk.fi/digikirja/37-7510-0#Lyhenteet> [viitattu 3.1.2024].

Niskala, M., Pajunen, T. & Tarna-Mari, K. 2013. Yritysvastuu – Raportointi- ja laskentaperiaatteet. Helsinki: KHT-Media Oy. E-kirja. Saatavissa: <https://www.ellibslibrary.com/book/978-952-218-147-3> [viitattu 8.1.2024].

Ojasalo, K., Moilanen, T. & Ritalahti, J. 2015. Kehittämistyön menetelmät: uudenlaista osaamista liiketoimintaan. Helsinki: Sanoma Pro Oy. E-kirja. Saatavissa: <https://www.ellibslibrary.com/book/978-952-63-2695-5> [viitattu 11.3.2024].

Puusa, A., Juuti, P. & Aaltio I. 2020. Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. Helsinki: Gaudeamus. E-kirja: Saatavissa: <https://www.ellibslibrary.com/reader/9789523456167> [viitattu 11.3.2024].

Suomen YK-liitto. s.a. Kestävän kehityksen tavoitteet. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.ykliitto.fi/kestava-kehitys> [viitattu 5.1.2024].

Tilat. 2024. Saimaa Stadiumi Oy. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.saimaastadiumi.fi/tilat> [viitattu 22.2.2024].

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Uudistettu laitos. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Tynkkynen, O. & Berninger, K. 2017. Nettopositiivisuus – menestyvän ja vastuullisen liiketoiminnan uusi taso. Helsinki: Alma Talent. E-kirja. Saatavissa: [https://bisneskirjasto-almatalent-fi.ezproxy.xamk.fi/teos/EAEBBXXTBBAED#/kohta:NETTOPOSITIIVI-SUUS\(\(20\)/piste:b686](https://bisneskirjasto-almatalent-fi.ezproxy.xamk.fi/teos/EAEBBXXTBBAED#/kohta:NETTOPOSITIIVI-SUUS((20)/piste:b686) [viitattu 15.2.2024].

Työhyvinvointi. 2024. Saimaa Stadiumi Oy. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.saimaastadiumi.fi/tyohyvinvointi> [viitattu 22.2.2024].

Ulkoministeriö. s.a. Agenda 2030 – kestävän kehityksen tavoitteet. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://um.fi/agenda-2030-kestavan-kehityksen-tavoitteet> [viitattu 5.1.2024].

United Nations. s.a. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://sdgs.un.org/2030agenda> [viitattu 7.3.2024].

Vastuullisuusvalmennus.fi. 2023. Vastuullisuudesta kilpailuetua. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://vastuullisuusvalmennus.fi/wp-content/uploads/2023/08/Viva_vastuullisuudesta-kilpailuetua-opas_digi-ua-1.pdf [viitattu 12.1.2024].

Viitala, R. & Jylhä, E. 2013. Liiketoimintaosaaminen. Menestyvän yritystoiminnan perusta. 6. uudistettu painos. Helsinki: Edita. E-kirja. Saatavissa: <https://www.ellibslibrary.com/book/978-951-37-6412-8> [viitattu 5.1.2024].

Vilkkä, H. 2021. Näin onnistut opinnäytetyössä. Ratkaisut tutkimuksen umpikujiin. Jyväskylä: PS-kustannus. E-kirja. Saatavissa: <https://www.ellibslibrary.com/fi/book/9789523701236> [viitattu 13.3.2024].

Ympäristöministeriö. s.a. Mitä on kestävä kehitys? WWW-dokumentti. Päivitetty 15.3.2023. Saatavissa: <https://ym.fi/mita-on-kestava-kehitys> [viitattu 5.1.2024].

Älykuntosali ja testiasema. 2024. Saimaa Stadiumi Oy. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.saimaastadiumi.fi/alykuntosali> [viitattu 22.2.2024].

Tietosuojailmoitus sovellettavaksi opiskelijoiden opinnäytetöihin

(Tietosuojalaki 2018/1050, EU:n yleinen tietosuoja-asetus 2016/679)

Pyydämme sinua osallistumaan Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun (Xamk) opintoihin sisältyvään opinnäytetyöhön liittyvään tutkimukseen.

Tämä tietosuojailmoitus kuvaa, miten henkilötietojasi käsitellään tutkimuksessa.

Opinnäytetyöhön osallistuminen on täysin vapaaehtoista. Voit myös halutessasi keskeyttää osallistumisesi koska tahansa. Mikäli keskeytät tutkimuksen tai peruutat suostumuksen käsitellä henkilötietojasi, keskeyttämiseen ja suostumuksen peruuttamiseen mennessä kerättyjä tietoja voidaan anonymisoiduna käyttää osana tutkimusaineistoa.

1. Opinnäytetyön rekisterinpitäjä

Johanna Kuronen
ejoku005@edu.xamk.fi
050 9177784

2. Opinnäytetyön aihe, kesto ja suorittajat

Saimaa Stadiumin vastuullisuus
Marraskuu 2023 – joulukuu 2024
Suorittajat: Johanna Kuronen

3. Mihin tarkoitukseen henkilötietojani kerätään ja käsitellään?

Tutkimuksen tarkoitus on selvittää Saimaa Stadiumin vastuullisuuden nykytilaa ja tulevaisuuden tavoitetilaa. Saimaa Stadiumin tietyille sidosryhmille tehdään haastattelu, jossa kerätään aineistoa tutkimukseen.

4. Millä perusteella henkilötietojani käsitellään opinnäytetyössä?

Henkilötietoja käsitellään seuraavalla yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaisella perusteella: tutkittavan suostumus

5. Mitä tietoja minusta käsitellään?

Tutkimuksessa ei kerätä eikä käsitellä suoria henkilötietoja, pois lukien ääni, joka jää haastattelusta tallenteelle.

7. Mistä lähteistä tietoni kerätään?

Kerättävät henkilötiedot saadaan haastatteluiden kautta tutkittavalta itseltään.

8. Luovutetaanko henkilötietojani kolmansille osapuolille?

Rekisteristä ei luovuteta tietoja kolmansille osapuolille.

9. Käsitelläänkö tietojani EU:n tai ETA:n ulkopuolella?

Ei käsitellä.

Xamkissa käytetään tallennustilana pilvipalveluita (Teams ja OneDrive). Microsoft saattaa siirtää näihin palveluihin tallennettua tietoa tai niiden varmuuskopioita EU:n tai ETA-alueen ulkopuolelle. Microsoftin tietosuojalauseke on luettavissa osoitteesta: <https://privacy.microsoft.com/fi-FI/privacystatement>

10. Kuinka kauan henkilötietojani säilytetään?

Henkilötietoja säilytetään opinnäytetyön julkaisemisesta yhden kuukauden verran eteenpäin. Tämän jälkeen henkilötiedot hävitetään.

11. Miten henkilötietoni säilytetään ja suojataan?

Henkilötiedot ovat sähköisessä muodossa rekisterinpitäjän omalla tietokoneella. Tietokone on suojattu salasanalla, jota ei tiedä kukaan muu rekisterinpitäjän lisäksi. Aineistoa pääsevät tarkastelemaan ainoastaan niitä tarvitsevat henkilöt.

Suorat tunnistetiedot (ääni) poistetaan analysointivaiheessa ja säilytetään erillään analysoitavasta tutkimusaineistosta.

12. Miten voin käyttää tietosuoja-asetuksen mukaisia oikeuksiani?

Yhteyshenkilö tutkittavan oikeuksiin liittyvissä asioissa, johon voi ottaa yhteyttä on: Johanna Kuronen, sähköposti: ejoku005@edu.xamk.fi, puhelinnumero 050 9177784.

a) Suostumuksen peruuttaminen (tietosuoja-asetuksen 7 artikla)

Sinulla on oikeus peruuttaa antamasi suostumus, mikäli henkilötietojen käsittely perustuu suostumukseen. Suostumuksen peruuttaminen ei vaikuta suostumuksen perusteella ennen sen peruuttamista suoritettua käsittelyä lainmukaisuuteen.

b) Oikeus saada pääsy tietoihin (tietosuoja-asetuksen 15 artikla)

Sinulla on oikeus saada tieto siitä, käsitelläänkö henkilötietojasi ja mitä henkilötietojasi käsitellään. Voit myös halutessasi pyytää jäljennöksen käsiteltävistä henkilötiedoista.

c) Oikeus tietojen oikaisemiseen (tietosuoja-asetuksen 16 artikla)

Jos käsiteltävissä henkilötiedoissasi on epätarkkuuksia tai virheitä, sinulla on oikeus pyytää niiden oikaisua tai täydennystä.

d) Oikeus tietojen poistamiseen (tietosuoja-asetuksen 17 artikla)

Sinulla on oikeus vaatia henkilötietojesi poistamista tietyissä tapauksissa.

e) Oikeus käsittelyn rajoittamiseen (tietosuoja-asetuksen 18 artikla)

Sinulla on oikeus henkilötietojesi käsittelyn rajoittamiseen tietyissä tilanteissa kuten, jos kiistät henkilötietojesi paikkansapitävyyden.

f) Vastustamisoikeus (tietosuoja-asetuksen 21 artikla)

Sinulla on oikeus vastustaa henkilötietojesi käsittelyä, jos käsittely perustuu yleiseen etuun tai oikeutettuun etuun. Tällöin ammattikorkeakoulu ei voi käsitellä henkilötietojasi, paitsi jos se voi osoittaa, että käsittelyyn on olemassa huomattavan tärkeä ja perusteltu syy, joka syrjäyttää oikeutesi.

Oikeuksista poikkeaminen

Tässä kuvatuista oikeuksista saatetaan tietyissä yksittäistapauksissa poiketa tietosuoja-asetuksessa ja Suomen tietosuojalaissa säädetyillä perusteilla siltä osin, kuin oikeudet estävät tieteellisen tai historiallisen tutkimustarkoituksen tai tilastollisen tarkoituksen saavuttamisen tai vaikeuttavat sitä suuresti. Tarvetta poiketa oikeuksista arvioidaan aina tapauskohtaisesti.

Valitusoikeus

Sinulla on oikeus tehdä valitus erityisesti vakinaisen asuin- tai työpaikkasi sijainnin mukaiselle valvontaviranomaiselle, mikäli katsot, että henkilötietojen käsittelyssä rikotaan EU:n yleistä tietosuoja-asetusta (EU) 2016/679. Suomessa valvontaviranomainen on tietosuojavaltuutettu.

13. Tietosuojavastaavan yhteystiedot

Xamkin tietosuojavastaava on Markus Häkkinen. Häneen saa yhteyden sähköpostiosoitteesta tietosuojavastaava@xamk.fi

Opinnäytetyö / Haastattelulomake yhteistyökumppaneille

Suoritan hyvinvointiliiketoiminnan johtamisen opintoja Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulussa ja olen tekemässä opinnäytetyötä. Opinnäytetyön toimeksiantajana on Saimaa Stadiumi ja kartoitan opinnäytetyössäni Saimaa Stadiumin vastuullisuuden nykytilaa oleellisimpien yhteistyökumppaneiden, omistajien ja johdon näkökulmasta. Tämän lisäksi tutkin, missä Saimaa Stadiumi haluaa vastuullisuuden suhteen tulevaisuudessa olla ja miten sinne päästään. Tämän haastattelun tarkoitus on pääasiassa selvittää, missä vastuullisuuden näkökulmasta tällä hetkellä ollaan.

Monesti, kun puhutaan vastuullisuudesta ja yritysvastuusta, puhutaan ympäristötekijöistä, sosiaalisesta vastuusta ja hyvästä hallintotavasta eli taloudellisesta vastuusta. Näiden tekijöiden pohjalta on tämä haastattelu rakennettu ja kysymyksissä on huomioitu näihin tekijöihin liittyviä asioita. Alkuun kysyn muutaman taustakysymyksen, koska haluan niiden avulla todentaa tietämyksesi aiheesta, ja sitten käydään vastuita läpi teemoittain. Tarkoitus on, että vastaajaa ei tunnista vastauksista.

Laitan nyt tallennuksen päälle. Olen etukäteen toimittanut sinulle tietosuojaselosteen ja olet kirjallisesti antanut suostumuksen haastatteluun. Haluan vielä painottaa, että haluan sinulta vastaukset niin kuin sinä koet Saimaa Stadiumilla olevan tällä hetkellä.

1. Missä yrityksessä ja työtehtävässä toimit ja miten pitkään olet sitä tehnyt?

2. Miten paljon työajastasi vietät Saimaa Stadiumin tiloissa?

100 %
yli puolet työajasta
alle puolet työajasta

3. Sitten aloitetaan ympäristövastuuseen liittyvillä kysymyksillä. Ympäristövastuulla usein tarkoitetaan yrityksen ilmastonmuutoksen vastaista toimintaa sekä luonnon pilaantumisen estämistä ja sen monimuotoisuuden turvaamista. Miten Saimaa Stadiumilla suhtaudutaan ympäristöasioihin? (esim. ilmastonmuutos, kestävä kehitys, luonnonsuojelu?)

4. Miten Saimaa Stadiumilla toimitaan, että energiaa käytettäisiin tehokkaasti? (esim. miten energiankulutusta vähennetään tai uusiutuvan energian käyttöä lisätään)

5. Miten Saimaa Stadiumilla toimii jätehuolto ja kierrätys?

6. Miten Saimaa Stadiumin tiloissa toimivia yhteistyökumppaneita on ohjeistettu ympäristöasioissa, kuten jätehuollossa tai energian käytössä?

7. Mitä muutoksia haluaisit Saimaa Stadiumin ympäristövastuussa nähdä?

8. Seuraavaksi käsitellään sosiaalista vastuuta. Tällä tarkoitetaan sitä, miten Saimaa Stadiumilla kohdellaan omaa henkilöstöä, asiakkaita sekä muita yritykseen liittyviä ihmisiä. Miten Saimaa Stadiumilla näkyy monimuotoisuus, tasa-arvoisuus ja yhdenvertaisuus?
9. Miten Saimaa Stadiumilla huomioidaan työntekijöiden hyvinvointi ja työkyky?
10. Miten Saimaa Stadiumin asiakkaiden hyvinvointi ja turvallisuus on huomioitu?
11. Miten Saimaa Stadiumilla huolehditaan yhteistyökumppaneista?
12. Millaisia vaikutuksia Saimaa Stadiumin toiminnalla on sidosryhmille ja ympäristölle yhteistyökumppaneiden näkökulmasta?
13. Oletko huomannut Saimaa Stadiumilla epäasiallista käytöstä, kiusaamista tai häirintää?
14. Mitä muutoksia haluaisit Saimaa Stadiumin sosiaalisessa vastuussa nähdä?
15. Viimeiseksi vielä hyvä hallintotapa ja taloudellinen vastuu. Tällä tarkoitetaan yrityksen kehityksen kannalta tärkeitä taloudelliseen vastuuseen ja johdon riskinhallintaan liittyviä asioita. Miten Saimaa Stadiumin päätöksenteko näkyy ulospäin?
16. Näetkö Saimaa Stadiumin johdon moninaisena? (esim. sukupuoli, ikä, kansainvälinen tausta, koulutustausta, ammatillinen osaaminen)
17. Pystytäänkö Saimaa Stadiumilla tekemään päätöksiä riippumattomasti? Eli päätöksentekoon ei vaikuta hallituksen muut sitoumukset tai eturistiriidat vaan organisaation etu.
18. Näetkö Saimaa Stadiumin yrityksenä, joka kasvattaa kannattavuuttaan pitkällä aikavälillä?
19. Mitä muutoksia haluaisit Saimaa Stadiumin hyvässä hallintotavassa nähdä?
20. Haluatko vielä kertoa jotain Saimaa Stadiumin vastuullisuuteen liittyen?

Kiitos haastattelusta! Tämä on tutkimukselleni erittäin merkityksellistä, joten olen kiitollinen, että annoit minulle aikaasi. Haastatteluiden jälkeen analysoin tuloksia ja pyrin saamaan mahdollisimman kokonaisvaltaisen kuvan Saimaa Stadiumin vastuullisuuden nykytilasta.

Opinnäytetyö / Haastattelulomake hallitukselle

Suoritan hyvinvointiliiketoiminnan johtamisen opintoja Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulussa ja olen tekemässä opinnäytetyötä. Opinnäytetyön toimeksiantajana on Saimaa Stadiumi ja kartoitan opinnäytetyössäni Saimaa Stadiumin vastuullisuuden nykytilaa oleellisimpien yhteistyökumppaneiden, omistajien ja johdon näkökulmasta. Tämän lisäksi tutkin, missä Saimaa Stadiumi haluaa vastuullisuuden suhteen tulevaisuudessa olla ja miten sinne päästään. Tämän haastattelun tarkoitus on selvittää, missä vastuullisuuden näkökulmasta tällä hetkellä ollaan ja mitä vastuullisuuden osa-alueita halutaan tulevaisuudessa painottaa.

Monesti, kun puhutaan vastuullisuudesta ja yritysvastuusta, puhutaan ympäristötekijöistä, sosiaalisesta vastuusta ja hyvästä hallintotavasta eli taloudellisesta vastuusta. Näiden tekijöiden pohjalta on tämä haastattelu rakennettu ja kysymyksissä on huomioitu näihin tekijöihin liittyviä asioita. Alkuun kysyn muutaman taustakysymyksen, koska haluan niiden avulla todentaa tietämyksesi aiheesta, ja sitten käydään vastuita läpi teemoittain. Tarkoitus on, että vastaaja ei tunnista vastauksista.

Olen etukäteen toimittanut sinulle tietosuojaselosteen ja olet kirjallisesti antanut suostumuksen haastatteluun. Haluan vielä painottaa, että haluan sinulta vastaukset niin kuin sinä koet Saimaa Stadiumilla olevan tällä hetkellä. Laitan nyt tallennuksen päälle.

1. Mitä Saimaa Stadiumin omistajaa edustat? Kuinka pitkään olet hallituksessa toiminut?
2. Sitten aloitetaan ympäristövastuuseen liittyvillä kysymyksillä. Ympäristövastuulla usein tarkoitetaan yrityksen ilmastonmuutoksen vastaista toimintaa sekä luonnon pilaantumisen estämistä ja sen monimuotoisuuden turvaamista. Miten yritykset ottavat huomioon ympäristövaikutuksensa ja pyrkivät vähentämään niitä. Miten Saimaa Stadiumilla suhtaudutaan ympäristöasioihin?
3. Miten Saimaa Stadiumilla toimitaan, että energiaa käytetään tehokkaasti? (esim. miten energiankulutusta vähennetään tai uusiutuvan energian käyttöä lisätään)
4. Mitä muutoksia haluaisit Saimaa Stadiumin ympäristövastuussa nähdä? Missä näet Saimaa Stadiumin ympäristövastuun tulevaisuudessa?
5. Mihin asioihin on tärkeää painottaa kilpailuedun saamiseksi tai sen pysymiseksi?
6. Seuraavaksi käsitellään sosiaalista vastuuta. Tällä tarkoitetaan sitä, miten Saimaa Stadiumilla kohdellaan omaa henkilöstöä, asiakkaita sekä muita yritykseen liittyviä ihmisiä sekä miten otetaan huomioon toiminnan vaikutukset ihmisissä ja yhteiskunnassa. Miten Saimaa Stadiumilla näkyy

sidosryhmistä huolehtiminen? (esim. työntekijöiden hyvinvointi ja työkyky, asiakkaiden hyvinvointi ja turvallisuus, yhteistyökumppanit)

7. Millaisia vaikutuksia Saimaa Stadiumin toiminnalla on sidosryhmille ja ympäristölle?
8. Mitä muutoksia haluaisit Saimaa Stadiumin sosiaalisessa vastuussa nähdä? Missä näet Saimaa Stadiumin sosiaalisen vastuun tulevaisuudessa?
9. Mihin asioihin on tärkeää painottaa kilpailuedun saamiseksi tai sen pysymiseksi?
10. Viimeiseksi vielä hyvä hallintotapa ja taloudellinen vastuu. Tällä tarkoitetaan yrityksen kehityksen kannalta tärkeitä taloudelliseen vastuuseen ja johdon riskinhallintaan liittyviä asioita. Se takaa kansalaisten oikeuksien toteutumisen ja luo luottamusta julkiseen hallintoon, siihen että toimitaan oikeudenmukaisesti, tasapuolisesti, selkeästi ja tehokkaasti. Näetkö Saimaa Stadiumin johdon moninaisena? (esim. sukupuoli, ikä, kansainvälinen tausta, koulutustausta, ammatillinen osaaminen)
11. Miten Saimaa Stadiumin päätöksenteko näkyy ulospäin?
12. Mitä muutoksia haluaisit Saimaa Stadiumin hyvässä hallintotavassa ja taloudellisessa vastuussa nähdä? Missä näet ne tulevaisuudessa?
13. Mihin asioihin on tärkeää painottaa kilpailuedun saamiseksi tai sen pysymiseksi?
14. Haluatteko vielä kertoa jotain Saimaa Stadiumin vastuullisuuteen liittyen?

Kiitos haastattelusta! Tämä on tutkimukselleni erittäin merkityksellistä, joten olen kiitollinen, että annoit minulle aikaasi. Haastattelun jälkeen analysoin tuloksia ja pyrin saamaan mahdollisimman kokonaisvaltaisen kuvan Saimaa Stadiumin vastuullisuuden nykytilasta ja ajatuksia tulevaisuuden tahtotilalle.